

Nepriklausoma

Lietuva

• LITUANIE INDÉPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA •

Nr 13. (56-ji metai) 1996 m. BIRŽELIO-JUNE 25 d.

DVISAVAITINIS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

7722 George St., LASALLE, Que., H8P 1C4 Tel: 366-6220. \$1.-

IVYKIŲ APŽVALGA

B.N.

RUSIJOS RINKIMUOSE

Pirmuosiuose po-sovietiniuose prezidentiniuose rinkimuose, pirmajame balsavimo rate, pagal birželio 16 d. balsų skaičiavimo duomenis, Boris Jelcin'as gavo 34%, jo varžovas, Komunistų partijos vadas Gennadij Žiuganov'as - 32%, atsargos gen.Aleksandr Lebed'is - 15% balsų.

Ketvirtoje vietoje pasirodė reformistas ekonomistas Grigorij Javlinskis - 8% ir penktoje ultranacionalistas Vladimir Žirinovskis - 6%.

Dar kiti 5 kandidatai, jų tarpe ir Michail Gorbačiovas - mažiau negu 1%. Taigi...

B.Jelcin'ui tenka dar stipriai padirbėti, kad neapsisprendusieji arba abejingieji atvyktų balsuoti ir balsuotų už jį.

Stebėtojai mano, kad net ir už ribų didžiųjų gyvenimo pokyčių centrų - Maskvos ir St.Petersburgo - rusai pradeda priprasti prie demokratijos, ir ją pamėgti. (Neatsargus tvirtinimas, nes yra plati masė dar tolimesniuose plotuose, kuriems tokia netvarkinga demokratija atrodo - ir yra - labai bauginanti. Red.).

Vienas iš Jekateringburgo balsavimo postų darbuotojų, kuris tikrina balsuotojų asmens dokumentus ir atsako į klausimus, pareiškė "Washington Post" žurnalistui J.Rupert'ui: "Aš dirbau Komunistų partijos rinkiminių komitetuose eilę metų Sovietų Sąjungoje ir padėjau praveisti falsifikuotus, bereikšmius rinkimus. Bet dabartiniai rinkimai yra tikri. Man daug svarbiau būti dabar čia".

Kanadietis balsavimų stebėtojas pasakė, kad jo grupė lanke 10 - tį balsavimo punktų už Maskvos ribų ir patvirtino, kad šiemet geriau viskas suorganizuota, negu parlamentiniuose rinkimuose 1995 metais. "Tikrai nebuvo ženklų, kad yra apgaudinėjama".

Birželio mėn. 19 d. prez. B.Jelcin'as pašalino nuo pareigų Gynybos min. Pavel Gračov'ą ir į savo vyriausybę paskyrė Aleksandr Lebed'į, kuris bus vyr.Saugumo patarėju ir Saugumo Tarybos sekreto-

riumi.

Po paskyrimo, vos praėjus kelioms valandoms, A.Lebed'is pareiškė, kad jis sustabdė 5-ųjų generolų bandymą paskelbti nepaprastą stovį, kurie tikėjosi tuo padaryti spaudimą prez. Jelcin'ui, kad nepaskirtų A.Lebed'žio į vyriausybės sąstatą.

A.Lebed'is, kaip ir komunistų vadas Žiuganov'as, taip pat prezidentinis kandidatas, nepritaria NATO plėtimuisi į Europos Rytus. Jis, tačiau, pasisako už suteikimą nepriklausomybės Čečėnijai. Ar jis sugebės įtikinti pakankamą skaičių savo šalininkų balsuoti už prez. B.Jelcin'o perrinkimą? Būdamas naujose pareigose, jis taip pat turės stiprią įtaką, skiriant tinkamą asmenį vietoje A.Gračov'o ir baigiant karo veiksmus Čečėnijoje, kur jau žuvo 40.000 žmonių.

Prez. B.Jelcin'as pareiškė, jog tikisi prikalbinti ir Grigorij Javlinskį prisidėti prie antikomunistinio bloko

• Š.m. birželio 20 d. B.Jelcin'as pašalino nuo pareigų 3 asmenis, kurie aršiai palaikė konfliktą Čečėnijoje ir visokiais būdais stengėsi atskirti prezidentą nuo susitikimų su demokratiniiais reformistais.

Pašalintas pagrindinis prez. Jelcin'o asmeninis saugas ir bičiulis Aleksandras Koržakov'as, Valstybinio saugumo direktorius, Michail Barsukov'as ir pirmasis min. pirmininko įgaliotinis Oleg Soskovets'as.

Išvakarėse šių pašalintųjų Koržakov'as ir Barsukov'as buvo išakę suimti 2 prez. Jelcin'o rinkimines kampanijos darbuotojus. Visi trys buvo labai nemėgiami ir visų prisibijomi asmenys. Ypatingai įtartinas A. Koržakov'as, kuris pagal kagebistų ir sovietinių metodų visokius būdais savo nutarimuose neprileisdavo prie prezidento eilės svarbių darbuotojų Valstybės aparate. Stebėtojų išvadose sakoma, kad paskutiniųjų 2-ųjų metų prez. Jelcin'o elgesys patvirtino, kaip neteisingai jis buvo informuojamas.

A. Koržakov'as buvo liepęs kelioms liberalų darbuotojams nesirodyti televizijos programose, sakydamas, kad reformininkai neturi rinkėjų pritarimo. Jis taip pat aršus Čečėnijos karo palaikytojas ir įtariamasis dalyvavimas korupcijoje bei smurto skatinimais.

Kalbama, jog A. Koržakov'o grupė tikėjosi prikalbinti Jelcin'ą paskelbti nepaprastą stovį ir priversti

Prasiskleidė birželis žiedais...

atidėti rinkimus, arba eiti į koaliciją su komunistais ir taip patiems išlaikyti savo įtakingas vietas.

A. Žiuganov'as jau sutiko su birželio mėn. trijų dienų rinkimų data, nepavykus pritraukti kitų kandidatų į savo pusę. Manoma, kad Gregorij Javlinskis palaikys prez. B. Jelcin'o pusę.

Kremliaus intrigos tebevyksta, ir per keletą dienų buvęs gen. Lebed, atrodo, sugebėjo jas pristabdyti praėjus savaitę.

PERRINKTAS MASKVOS MERAS

Juri Lužkov'as, 59 m. amžiaus, Boris Jelcin'o šalininkas, buvo perrinktas meru, laimėjęs 89% balsų. Jo pagrindine varžove šioms pareigoms buvo komunistė Olga Sergejeva, gavusi 5% balsų.

BOB DOLE PASITRAUKĖ IŠ SENATO

Po 35-ųjų metų darbo Senate atsisveikino su bendradarbiais ir savo Senato pirmininko postą paliko prezidentinis kandidatas Bob Dole.

Apie apsisprendimą jis buvo pranešęs jau gegužės mėn. 15 d.

Atsisveikindamas jis pasakė: "Viskam ateina tinkamas laikas". Dabar jis pradeda kita etapą - dirbti kampanijoje prieš prez. Bill Clinton'o išrinkimą prezidentu antrą kartą.

• JONAS PASLAUSKAS, LATVIJOJE:

Lietuvos Respublikos laikinasis reikalų patikėtinis Kanadoje, su kitais Kanados prekybos plėtos agentūros darbuotojais, gegužės mėn. 13-14 d.d. dalyvavo Lietuvos pramonės bei prekybos draugijos surengtame seminare VILNIUJE.

22-jų gamybos sričių specialistai buvo supažindinti su konkrečiais reikalavimais, prekiaujant su Kanada tekstilės gaminiais ar baldais.

Palankiai buvo įvertinta, kad 1995 m. Lietuvos eksportas į Kanadą, palyginus su 1994 m., išaugo nuo 8 iki 24 mil. dolerių.

Numatoma ir planuojama Lietuvos verslininkų apsilankymas Kanadoje, kad geriau susipažintų su prekybos galimybėmis.

APIPLĖŠĖ "DIRVOS" REDAKCIJA

JAV Clevelande leidžiamo laikraščio "Dirva" redakcija buvo apiplėšta, taip kad sutrukdyta leidyba. Pavogta kompiuteriai, spausdinimo priemonės, dauginimo aparatas ir telefonai. Rasta pirštų antspaudų ir policija toliau ieško nusikaltėlių.

pagrindinė Quebec'o Darbo Unija pradėjo kampaniją, kad šis reikalavimas būtų vykdomas visose bendrovėse. Pradėjo nuo Quebec'o erdvinės industrijos - CAE Inc.

Šitokia politika sukelia nemažą komplikacijų - jeigu ji bus taip rūpestingai vykdoma ir toliau - nes bent 50% visų gaminių ir patarimų atliekamų iš Quebec'o provincijos - pardavama arba suteikiama už šios provincijos ribų, kur kalbama vien angliskai. Taip pat neįmanoma ignoruoti, kad daugelis užsieniečių ir vietoje įsigytų bendrovių yra įsijungusios į tarptautines prekybos ar tyrinėjimo organizacijas, kur visiškai nekalbama prancūziškai.

Žurnalistas Reed Scowen'as mano, kad kai kurias užsieniečių bendroves būtų galima įtikinti komunikuoti su Quebec'u prancūziškai, tačiau jis mano bus pakankamai tokių, kurie visai neatsižvelgs ir išitaisys kur nors patogioje vietoje arba pačioje Amerikoje, arba kad ir Ontario provincijoje ir aptarnaus kvebekiečius be muitavimo iš tenai.

Kaip ir premjero Lucien Bouchard'o griežtas ir piktas pareiškimas, kad jis niekuomet neleisias Montrealiui tapti dvikalbiu miestu ir niekada nenukryps nuo reikalavimo,

LETA-ELTA agentūrų žiniomis, Latvijos Seimo frakcijos nutarė valstybes prezidento rinkimus pratęsiti ne liepos mėnesį, bet paankstintus - tarp birželio 14 ir 20 d. d.

Yra 4 kandidatai, kol kas nė vienas jų dar nesulaukė parlamento deputatų daugumos prielankumo.

Dabartinio prezidento Guntis Ulmanis'o įgaliojimai baigiasi liepos mėn. 7 d.

Jeigu prezidento rinkimai užsitęstų, po tos dienos jo pareigas eis Seimo pirmininkė Ilga Kreituse. Ji irgi kandidatuoja į prezidentus.

ESTIJOSJE:

Estijos privatizavimo agentūra nusprendė parduoti 66% "Estonian Air" akcijų paketą DANIJOS AVIALINIŲ KOMPANIJAI "Maersk Air" ir jos partneriui "Balti Creso" investicijų grupei, po praveistų varžybų tarp Skandinavijos SAS, bendros JAV ir Latvijos kompanijos "Baltic International".

LIETUVOS Avialinija atpigino kainas ir išsilaiko. /Žiūr. 2 psl/.

kad oficialioji Quebec'o kalba būtų tikrai prancūzų. "Tai pagrindinė užduotis ne tiksliai separatistams, bet visiems kvebekiečiams" - tvirtino jis.

Neaišku, kaip tokia politika prisidės prie Montrealyje vykdomos ar prie darbų sukūrimo. Gal tiksliai, galų gale, bus su tuo susitaisyta. Ir tada pasimatys išdavas.

• JONINĖS Quebec'o mieste pasibaigė "gaivalingai" - policijai sulaikius vieną triukšmingą jaunuolį, visa jų minia puolė policininkus, alaus butelius juos dauždami, ir ta proga išdaužinėjo langus, pastatus, išreikšdami "šventišką" nuotaiką...

• Buvęs Quebec'o premjeras Robert Bourassa vėl buvo tiriamas ligoninėje Montrealyje, pasirodžius atsinaujinusiems odos vėžio ligos ženkliams. Gydytojai optimistiški, nes pastebėta pačioje pradžioje.

• Montrealyje gražioje ir pagarsėjusioje naujakurių gatvėje su laiku isitaisė ir narkotikų prekybą. Gegužės mėn. 31 d. apie 17-5 specialaus dalinio policininkai pravedė apieskas ir konfiskavo 19-koje namų ir vienoje kavinėje laikomą heroiną, hashišą ir marijuaną. Sulaikyta apie 50, daugiausia jaunų, žmonių. Ta gatvė, einant į kalną - Park Ave.

Nepriklausoma Lietuva

Už Nepriklausomą Lietuvą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la Lituanie libre! Loyauté au Canada!
For free Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ
REDAGUOJA - REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 368-6220

Second Class Mail. Reg. 1952 Nr. Return postage guaranteed. Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent Lithuania Publishing Co., 7722 George St. La Salle, P.Q. H8P 1C4.

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje - \$25.-
Rėmėjo - \$30.-

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonę. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

Kanados Civilizacijos Muziejus Ottawoje

LIEPOS 1 d. - KANADOS 129-tasis GIMTADIENIS. Šventės įžanga - birželio 21 d., paskelbta Pirmųjų Gyven-
tojų diena, Šv. Jono - birželio 24-oji diena, o Kaimyni-
nio Sugyvenimo diena - birželio 25-oji ir KANADOS
DIENA - liepos 1 d.

Arvydas Sabonis, Rimas Kurtinaitis ir Jonas Kazlauskas
bilietus įregistruavo vieni iš pirmųjų Stasio Laukio nuotr.

LIETUVOS KREPŠININKAI - IŠPANIJOJE

Birželio mėn. 13 d. Lietu-
vos Rinktinės krepšininkai,
kartu su Arvydu Saboniu,
išskrido į Ispaniją. Ten
treniruois ir dalyvaus dvie-
juose tarptautiniuose tur-
nyuose, po to dalyvaus
turnyre Berlyne ir trum-
pam sugrįžę į Vilnių, spor-
to rūmuose sužais rungti-
nes su Anglijos rinktine.
Liepos mėn. 5 d. - išskris
į JAV.

PAMINKLAS NACIŲ IKALINTIEMS LIETUVIŲ IKAITAMS

Kaip žinome, 1943 m.
hitlerininkai naciai, okupa-
vę Lietuvą, nepavykus pri-
traukti į Vokietijos SS
dalinius Lietuvos jaunimo
ir tai pareiškus laikinajai
Lietuvos vyriausybei, šalia
kitų spaudimų, buvo paimti
46 ikaitai ir išgabenti į
Stuthofo koncentracijos
stovyklą.

Š.m. gegužės mėn. 13
d., įkaltų giminės ir arti-
mieji, susirinkę susipažino
su skulptoriaus Vytauto
Martišiaus sukurto pamink-
lu "46 Lietuvos ikaitams
Stuthofo Koncentracijos

Stuthofo koncentracijos
stovykloje" projektui, kuris
buvo laimėjęs I-ąją premiją.
Ta proga buvo sudary-
tas ir paminklo statybos
komitetas.

2 psl.

Dešinėje -

Mažeikių Alyvos
Rafinerija. Skundžia-
masi 1995 m.
8 mil dol. nuostoliu.
Direktorius Leonas
Garbenis tvirtina,
kad jeigu gautų paskolų,
galėtų pradėti per-
dirbti savo pačių
nevalytą alyvą ir
toku būdu būtų
gaunamas pelnas.

Neturint tokių
paskolų, tenka per-
dirbinėti kitiems tarpi-
ninkams, ir tai yra
mažai pelninga.

Mažeikių Rafinerijai
labai pakenkė, kaip
ir kitoms įmonėms,
įvykusi bankų krizė.

Techninė situacija
Mažeikių Rafine-
rijoje yra gera. Taip
pat ir alyvos
kokybė.

Dauguma bendrovių
dar yra nesumo-
kėjusios apie
75 mil.dolerių.

Tikimasi, kad
antroji privatiza-
cijos stadija
bus sėkmingesnė.

To jau seniai
tikisi visi...

Brangūs tautiečiai,-

skrinkite Tėvynėn LIETUVOS AVIALINIŲ lėktuvais!

Pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskridę iš MONTREALIO 7:50 val., PARYŽIUJE ga-
lėsime įsėsti į LIETUVOS AVIALINIŲ lėktuvą ir jau
13:20 val. būsite VILNIUJE.

Antradieniais ir sekmadieniais, išskridę iš MONT-
REALIO 8:30 val., AMSTERDAME galėsime įsėsti
į LIETUVOS AVIALINIŲ lėktuvą ir 17:00 val. nutū-
p-
site VILNIUJE.

Atidavę bagažą MONTREALYJE, Jūs pasiimsite
jį VILNIUJE - nereikės tampytis su lagaminais persė-
dant.

Smulkiau informuos ALGIS MEDELIS, Toronte,
"Queen Travel" tel: 905-436-9903, nemokamas tel:
800-565 3619.

"LIETUVOS AVIALINIŲ"

Lithuanian Airlines

TEL: (370 2) 752585

SVARBI PARTIZANŲ PASIPRIEŠINIMO OKU- PANTUI SUKAKTIS

Š.m. gegužės mėn. 19
d. VILNIUJE prasidėjo ren-
giniai, pažymint 52-ąją
sukaktį nuo partizanų kovų.
Minėjimą surengė Lie-
tuvos Politinių Kalinių
ir Tremtinių bendrija, Lie-
tuvos Laisvės Kovos Sąjū-
dis, prisidėjo Tėvynės Są-
jungą remiantys aktoriai.

Po Mišių Arkikatedroje
vyko eitynės iki Lukiškių
aikštės. Jose dalyvavo buvę
partizanai, atstovaujantys
Lietuvos Laisvės Kovos
Sąjūdžio apygardas, skautai
ir paminėjimo dalyviai.

Prie akmens Nežino -
mam Partizanui Lukiškių
aikštėje specialūs autobu-
sai nuvežė minėjimo daly-
vius į Valakampius. Čia
vyko partizanų pagerbimo
gegužinė prie Tremtinių
Namų. Degė laužai, o sa-
vanoriai vaišino visus ka-
reiviška koše.

Gegužės mėn. 20 d.,
pirmadienį Vilniaus savival-
dybės didžiojoje salėje vyko
konferencija "Moterys Kal-
tina". Lietuvos Moterų
Lygos pirm. Ona Voverienė
paaiškino, kad šios konfe-
rencijos tikslas - pasirošti
ši rudenį įvyksiančiam tar-
ptautiniam Sovietų Sąjungos
komunistų partijos teismui.

Spaudoje buvo pranešta,
kad kovo mėn. Paryžiuje
buvo sudaryta komisija
paruošti tokio pobūdžio
teismą, pradėjo rinkti me-
džiagą, liudijančią komunis-
tų partijos nusikaltimus.

Numatoma, kad Sovietų
Sąjungos komunistų partijos
teismas turėtų vykti Mask-
voje, o jeigu dėl politinių
priežasčių tai bus neįmanoma
- Paryžiuje arba Niur-
engberge.

(Keista, kad stebint
daugelio rusų nuotaikas

ir netikrumą, būtų galima
svarstyti apie tokį teismą
Maskvoje. Juk ir Hitlerio
nacių neteisė Berlyne...Tai
juk paprasčiausia psicholo-
gija!..Red.).

"Moterys Kaltina" konfe-
rencijos rengėjai tikisi,
kad pavyks įvesti istorinės
atminties renginių ciklą
Lietuvos miestuose ir mies-
teluose, kad nė vienas
žmogus, kovojęs už Lietu-
vos laisvę ir nepriklauso-
mybę neliuktų užmirštas
ar neįvardintas.

Konferencijoje pra-
nešimą "Komunistų nusikal-
timai Lietuvoje" skaitė
istorikė Nijolė Gaškaitė,
tema "Tuskulėnų aukos-
bolševikų nusikaltimų liu-
dytojos", kalbėjo prof. An-
tananas Garmus, o istorikė
Birutė Burauskaitė - apie
pabėgėlių iš tremties liki-
mus. Istorijos patiektos
liudininkų.

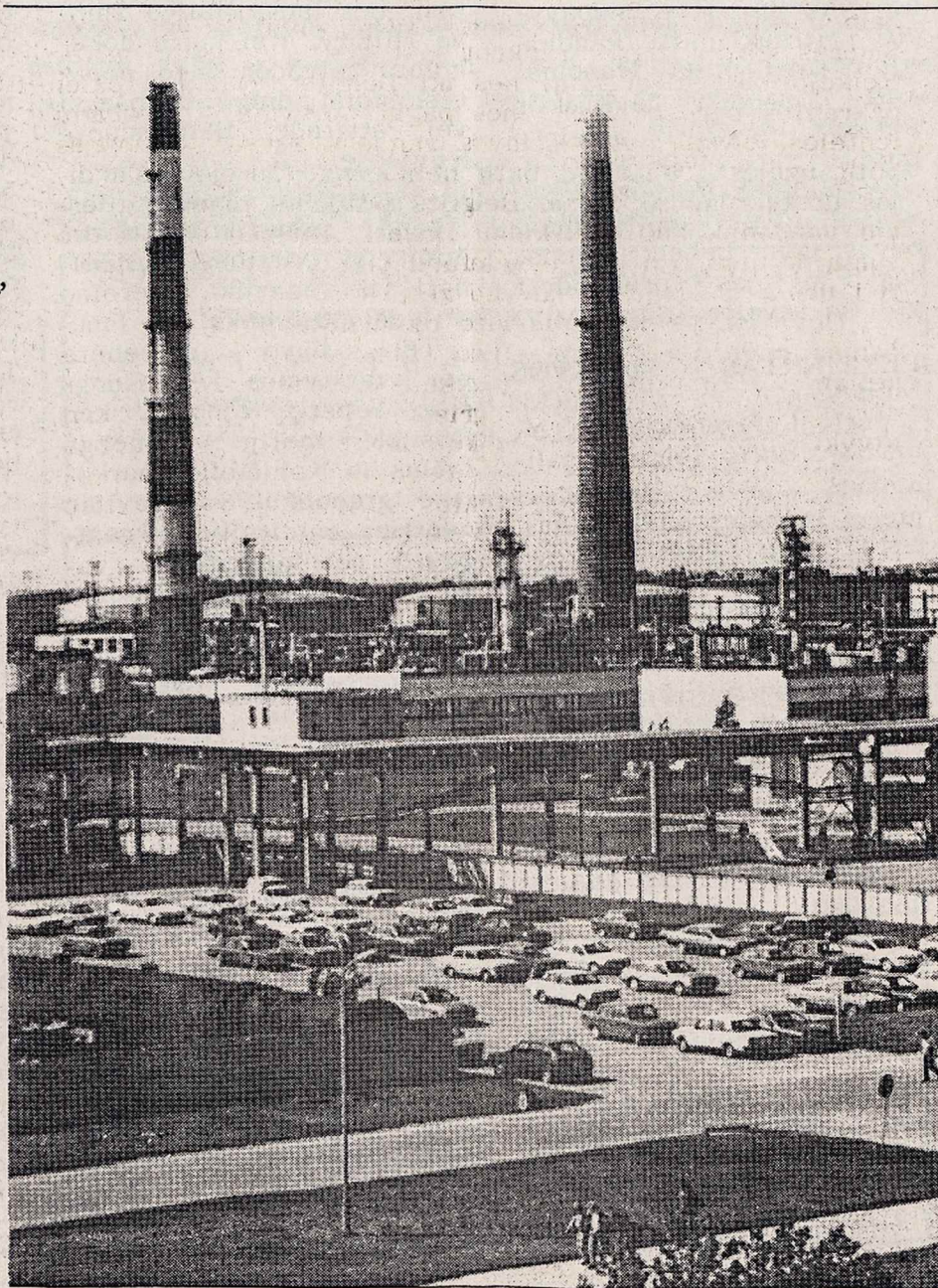
LIETUVIAI -PRIEŠ VO- KIEČIŲ OKUPACIJĄ 1941 m.birželio mėn.

23 d. ryta,
KAUNO radiofone laikinoji
Lietuvos Vyriausybė buvo
paskelbusi Lietuvos Akty-
vistų Fronto įgaliojiniu
L.Prapuolėnį

Paaškęjus, kad kai
kurie paskelbtieji ministrai
buvo Sovietų išvežti, kiti
LV jų vietoje kooptavo
naujus.

Kaune esantieji LV
nariai min.pirm. pareigas
perdavė eiti švietimo min.
J.Ambrazevičiui.

LV laikė savo pirmu
uždaviniu prisistatyti tau-
tai anksčiau, nei kraštą
suspėjo užimti kitos vals-
tybės kariuomenė.

Best wishes
from

Lithuanian Airlines

LIETUVOS LAIVYNUI LIETUVIŠKAS - ANGLIŠKAS
ŽODYNĖLIS!

Kreipimasis.

Tokia realybė: Lietuvos prekybos ir žvejybos laivyne
įvairiose tarnybose, dirba apie 80% rusakalbių, todėl
įstaigose ir laivuose kalbama rusiškai. Jei laivo iguloje
dirba keli lietuviai, jie nedrįsta kreiptis į rusakalbį kapi-
toną lietuviškai, nes prarastų jo malonę. Ir lietuviai ka-
pitonai su igula palaiko ryšį rusiškai.

Nors tarptautinės laivininkystės kalba yra anglų, bet
Lietuvoje laikomasi išikibus rusiškų jurininkystės terminų.
Norint laivyne pamazu išgyvendinti rusiškumą, JŪRINĖS
KNYGOS FONDAS Toronte 1992 m. atspausdino Lietuvo-
je trumpą lietuviškai - angliską jūrinių žodynėlį, kurį vel-
tui Lietuvoje išdalino laivynui, jūrinei spaudai, buriuoto-
jams ir jūros skautams.

Puoselėjant jūrines lietuvių kalbos naudojimą, FON-
DAS 1978 m., ir antrą laidą 1984 m., išleido 265 psl.
buriuotojams vadovėli "Burės ir Varikliai" kurį irgi vel-
tui perdavė Lietuvos buriuotojams.

Dar 1990 m., irgi išleista Lietuvoje, jūrinių apybrai-
žų 238 psl. knyga "Septyniose jūrose" ir 1992 m. minėtą
žodynėlį "Jūriniai įvardai".

Šiuo metu Lietuvoje pageidauja turėti žodynėlio an-
trą dalį - angliskai- lietuvišką. Žodynėlis jau paruoštas,
todėl kreipiamės į tautiečius, prašydami paramos jį iš-
leisti.

Jūrines Knygos Fondo adresas: H. Stepaitis, 21 Cos-
mo Rd. Etobicoke, Ont. M8X 1Z3

JAV LIETUVAITĖ IRGI NĖS OLIMPINĘ UGNĮ

Aria, kuri su savo tė-
vais Šarūnu ir Justina Gar-
siais gyvena Henrieta, New
York'e, tapo viena iš 35
išrinktųjų ir nusipelnusių
jaunuolių iš Rochester
miesto bei apylinkių nešti
Olimpinę ugnį. Iš viso Am-
erikoje ši garbė suteikta
5,500 jaunuolių, kurie daly-
vaus Olimpinės ugnies nesimo
estafetėje. Ši estafetė
jau prasidėjo Los Angeles
mieste balandžio 28 d.,
bus bėgama per 42 valsti-
jas ir 29 valstijų sostines.
Bus nubėgta 15,000 mylių
per 84 dienas, kol pasiekės
Atlantą, Georgia, liepos 19
dieną. Ši yra laikoma vie-
na iš ilgiausių Olimpinės
ugnies nesimo estafecių,
kuri bus ne tik bėgama,
bet važiuojama traukiniu,
laivu, lėktuvu, net ir ark-
lių jėgomis ir bus nesama
jaunuolių iš įvairių etninių
grupių Amerikoje.

Kiekvienas jaunuolis,
kuris neš šią ugnį, bėgs
vieną kilometrą arba šestą
dalį mylios su fakelu, sve-
rianciu tris su puse svoro.
Aria neš šį fakelą su Olim-
pine ugnimi Rochesterio
miesto gatvėmis trečiadi-
nį, birželio 12 d.

Patektį į Olimpinės ug-
nies nešėjus, kiekvienas
jaunuolis turėjo būti reko-
menduotas, parašant jo
nuopelnus vieno šimto žo-
džių rašinyje. Šis rašinys
buvo įvertintas 147 teisėjų.
Išrinktieji jaunuoliai turėjo
pasirūpinti keturiuose kate-
gorijose, tai laiko paaukoji-
mas savanoriškai atliekant
ypatingus darbus savoje gy-
venvietėje: rodant ir panau-

dojant vadovavimo sugebė-
jimus savo bendruomenėje;
rodant savo charakterio
gerumą ir kilnumą; rodant
aukštus asmeniškus pasiek-
mus vienoje ar kitoje sri-
tyje.

Aria, kuri šiais metais
baigs Rush Henrietta gim-
naziją ir yra išrinkta šių
metų gimnazijos karalaite,
puikiai kvalifikuojasi visose
siose kategorijose. Nuo
pat jaunystės Aria išjun-
gus į įvairias sporto šakas
bei atlieka savanoriškus
darbus savame miestelyje.
Savo gimnazijoje ji yra
"National Honor Society"
ir Ispanų kalbos garbės
draugijos nare, klasės vice-
pirmininke.

Aria yra taip pat puiki
atletė, pasižymėjusi euro-
pietiskame futbole, tinkli-
nyje ir lengvojoje atletikoje.
Savo gimnazijos futbolo ir
tinklinio komandų kapitone
ir abejuose komandose yra
išrinkta labiausiai vertina-
ma metų žaidėja.

Su tinklinio komanda
žaisdama New Yorko vals-
tijos "Empire games" pra-
eitą vasarą laimėjo aukso
medalį. Dvejus metus iš
eilės priklausė New Yorko
valstijos tinklinio rinktinei.
Dėl visų šių atsiekimų
Aria buvo išrinkta į savo
miesto Herietta "Youth
Hall of Fame".

Šalia futbolo ir
tinklinio, Arios pasirinktas
pavasario sportas lengvoje
atletikoje yra desimtkovė.

Aria Garsytė ne tik neš
Olimpinę ugnį, bet kartu
atneš ir olimpinę dvasį į
savo gyvenvietę, ne tik
Amerikoje, bet ir Lietuvo-
je. Visi ja didžiuojamės.

"ŽALGIRIS" PIRMAUJA LIETUVOJE

Pirmąją vietą Lietuvos
krepšinio lygos pirmenybėse
laimėjo baigmės žaidimuose
nugalėjęs ATLETA- ŽAL-
GIRIS.

Laimėtojams įteikta
taurė ir kiekvienam žaidė-
jui po auksinį, vertingą
žiedą.

PALIKO NARKOTIKU SANDĖLĮ BE APSAUGOS

/ BNS / randasi valsty-
binis sandėlis, kuriame
laikoma daug narkotinių
medžiagų. Nesuprantamu
(o gal įtartinai suprantamu)
būdu jis buvo paliktas
be apsaugos. Jame buvo
išjungta elektra, nors jis

priklausė Vilniaus miesto
sveikatos apsaugos, sanita-
rijos ir higienos skyriui,
Varėnos rajone.

Vaistų sandėlis Varėno-
je buvo įsikolines elektros
tinklams 2,500 litų, o už
apsaugą policijai - 5.000
litų...

Vilniaus savivaldybė
tą pačią dieną pervėdė
energetikams 5.000 litų
ir elektra vėl buvo įjungta.

Tokių svarbių vaistų
saugojimas ir sandėlių ap-
švietimas tikrai neatsakin-
gai tvarkomas. Kaip tai
suprasti?

• JONINĖS buvo švenčia-
mos visose Lietuvoje įvai-
riomis dainomis,
apeigomis ir pamaldomis.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

SVEČIUOSE PAS SENELI

Vizma Belševica (Latvių apsakymai)

Kelionės džiaugsmo užteko vien važiuojant per Dauguvą ir iki Torniakalnio. Po to traukinys užsupo anksti pakelta Bilė ir ji išmiegojo iki pat Tukumo. Už Tukumo prasidėjo laukai ir miskai, bet miške smagu tik tada, kai pati jame būni. Tad pro langą nėra ir ką žiūrėti. Iš pradžių Bilei atrode nuostabu, kad eglės šoka - traukiniui lekiant pro šali, kiekviena eglė tarsi apsisukdavo ratu - bet daugiau nieko, nei šakomis lingavo, nei lankstėsi, tiktai sukosi. Nusibodo tas sukinejimas. Tad Bilė mieliau žiūrėjo į žmones.

Tėtukas, kaip paprastai, buvo baltais marškiniais, be švarko. Neva karšta. Tačiau Bilė žinojo, kad tėčio švarkas senas, naujo jis neturi, o senuoju važiuoti gėda.

Užtat mamuko suknėlė nauja, raudona su baltais taškeliiais. Į tą audinį Bilė gana atsižiūrėjo, kol mamukas siuvo. Net jau išivaizdavo, kaip raudonoji medžiaga su baltais taškeliiais tiks jai, kai mamukas persius. Bilė taip pat nauja suknėlė, iš mamuko senosios su ramunėlėmis, apauta baltomis kojineitėmis ir sandalais. Šie tarsi spaudė, tarsi trynė kiek, tačiau mamukas sakė, kad nesą maži, tik Bilė įpratusi vasarą bėgioti basa. Tik todėl.

Lietuviai Tolimose Jūrose

Jonas Limantas

Kada gimė mintis aplankyti Cape Horn, sunku pasakyti. Apie tai mes (buriuotojai) girdejome tik pradėję buriuoti. Todėl į plaukimą žiūriu, kaip į ledkalnio viršūnę, nes tai kelių kartų (prieškarinės, pokarinės, laisvos Lietuvos) svajonė, kurią mums tik pavyko įgyvendinti. Jei ne mes, - tai kiti, - mano giliu ištikinimu, būtų tai atlikę.

Nuo minties buvo prieita prie konkretaus darbo 1994 m. sausyje, kuomet mudu su Reda gelutinau apsisprendėme tai vykdyti. Kai ji Kalėdų šventėms atvyko į Lietuvą, pradėjome ieškoti rėmėjų, rinkti informaciją apie plaukiojimą didžiuosiuose vandenynuose.

Surasti pagrindinį rėmėją ir įtikinti jį buvo nelengvas uždavinys, bet geranoriškumas, plaukiojimo tikslo supratimas negalėjo. Komercinis bankas "Aurabank" sutiko paremti finansiskai. Sutikimas buvo gautas 1994-ųjų m. pavasarį, kovo mėnesį. Žinodami gaunamą sumą, pradėjome ieškoti atitinkamo laivo. Pasirinkome Olandiją. Kontaktų ieškojimas, vizų tvarkymas surijo nemažai brangaus laiko. Reikėjo dar perduoti ir jachtą "Litas" naujam kapitoniui. Sutarėme, kad dalyvausiu plaukime Klaipėda-Kopenhaga.

Į Klaipėdos pajudėjome birželio mėn. pradžioje. Taip prasidėjo devynis mėnesius trukęs gyvenimas jachtoje. Į Kopenhagą nukridau į Amsterdamą, kur susitikome su Reda, atskridusia iš Bostono. Ji labai daug pagelbėjo tvarkant juridinius formalumus, draudimą. Tai buvo geriausias gerantas olandams, bet, užbėgant už akių konsului A. Rastauskui Argentinijoje, kuomet jis pasiryžo siusti mums iškvietai į šią šalį. (Tenka pripažinti, kad Lietuvos reputacija išeivijos akys stipriai pašlijusi).

Olandijoje ne viskasėjo lyg "sviestu patepta". Teko ir pabadauti ir gatvėje pernaktuoti, kol galiausiai apsidėjome jaunimui skirtoje stovykloje. Gyvenome palapinėje, maistą pirkome parduotuvėje, gaminomės patys, nes tai buvo pigiausia. Užtat, kiek buvo džiaugsmo, kai suradome tinkamą jachtą ir buvo gauti pinigai! Susiradome draugų, jie irgi pagelbėjo tvarkant dokumentus.

Liepos mėn. pradžioje išburiavome Lietuvos vidaus laivakeliais. Olandijoje laivą padėjo pervartyti buvęs savininkas. Susitvarkėme muitinės formalumus, kas irgi praverė.

Į pradžių Šiaurės jūra mus pasitiko ramiai. Iki Elbės žiočių, nepertoliausiai - apie 150 J.m. (jūrmilių), bet Šiaurės jūra garsėja savo nepastovumu. Sekančią dieną turėjome neblogą audrėlę. Tai buvo pirmas laivo išbandymas, kurį jis atlaikė puikiai, kaip ir tolimesniais. Neapsirakta buvo jį perkant. Ačiū buvusiam šeimininkui už puikią priežiūrą, kas iš karto buvo matyti vien pažiūrėjus į šį laivą.

Po to sekė Kylio kanalas su puikiai sutvarkyta aplinka ir pakrantėmis. Nesustodami patraukėme Baltijos jūron, nes Reda, atskridusi dvim savaitėm, su manimi praleido mėnesį, o reikėjo skubėti darban.

Baltijos jūrą įveikėme be ypatingų nuotykių. Klaipėdon išlinkome vidurnaktį. Tamsu, tylu, ramu. Susitvarkėme formalumus ir skubėjome į klubą miegoti, nes kelionė ganėtinai išvargino.

Namuose buvo tęsiamas paruošiamasis darbas, susitikimai su reikalingais žmonėmis, reklamos, ieškant papildomų rėmėjų, nes turėtų pinigų buvo mažoka įgulai išlaikyti. Rėmėjai Valstybinis uostas, Valstybinė naftos įmonė, Lietuvos laivininkystė, krovos kompanijos "Klasco" ir "Smelte". Sekė laivo parengimas tolimai kelionei. Knygų ir jūrlapių rinkimas, maistas, atsarginės dalys, ir jachtos aprangos patvarkymas.

Igulos gavimas buvo paskutinis stabdis išplaukimui, bet sulaukėme ir jų. O jau sekantį dieną - 1994 m. rugsėjo mėn. 3 d. pakėlėme bures.

Reikėjo skubėti, nes Baltijos, Šiaurės jūrose prasidėjo rudeninės audros (Kelto "Estonia" katastrofa), o ir prie Cape Horn, reikėjo suspėti gruodžio-sausio mėnesiais, nes tai vienas palankiausių metų laikų jį apiburiuoti.

Išlydėti, šalia tėvukų ir artimųjų, susirinko nemažas būrelis bičiulių. Išplaukėme pučiant silpną vėją, pilnomis burėmis. Po sešių valandų vėjas pradėjo astreiti ir pūtė 5-6 balų stiprumo Vakarais. Prasidėjo vingiavimas, kuris tęsėsi 3 paras iki Arkonos iškyšulio, Wingeno salos Vokietijoje. Po to vėjas nurimo ir iki Kylio plaukėme su variklio pagalba apie pusantrų paros. Prie Kylio atsirado vėjo, ir jis ėmė greitai stiprėti, bet spėjome įplaukti į Kylio uostą ir toliau į kanalą, kurį per 10 valandų perejome. Iš kanalo į Elbę įplaukėme vakare. Šiuo kanalu jachtoms galima judėti tik šviesiu paros laiku, o Olandijoje - kada nori ir nereikia mokėti nei už šliužų naudojimąsi, nei kanalus.

Kadangi vėjas išsismarkavo, nusprendėme pernaktuoti Cukshaven, Elbės žiotyse. Labiausiai patikęs vokiečių uostas, neskaitant Liubeko. Cukshavene atsiradome ketvirtadienį vakare. Penktadieniais į jūrą neplaukiam. Apisitvarkėme laivą, bet nei šeštadienį, nei sekmadienį nepavyko pajudėti, nes Šiaurės jūroje pastoviai pūtė 8-9 balų vėjas. Jam aprimus, išsmukome pirmadienį. Prog. 1996. VI. 25

Tėtuko brolis Voldis su savačia Lonija sėdėjo priešais. Abiejų mėlynos akys ir šviesūs banguoti plaukai. Voldžio iš prigimties, Lonijos - dirbtinai sugarbanoti. Taip mamukas sakė. Jiedu buvo graži pora, visi į juos žvilgčiojo ir beveik nebuvo matyti, kad Voldžio nosis siekė tiek pakrypusi. Kai Voldis ir tėtukas dar buvo berniukščiai, tarp jų kilęs nesupratimas.

Kol viską išsiaiškine, Voldžio nosis pakrypusi visiems laikams. Tačiau jis vis vien buvo gražiausias iš brolių, ypač vasarą, kai įdegdavo.

Tėtukas niekad taip neįdegdavo, jam luposi oda ir išsipildavo strazdanos. Mamukas taip pat buvo strazdanota, bet oda nesilupo, nes mamukas vakarais išitepdavo "Niveją". Bilės strazdanų niekas netepliojo, negi kas eikvos krema tokiam šašui, todėl Bilės oda luposi kaip ir tėtuko.

Lonija nebuvo nei įdegusi, nei strazdanota, visada skaisčiai balta. "Pudros ir dažai!" - sakė mamukas. Žinoma, ne į akis. Kai Lonijos ir Voldžio nebūdavo šalia. Bilei irgi vertėtų išmėkti nežerti visko į akis. Bet ji visada suvokia, kai jau būna per vėlu. Vieni nemalonumai.

Voldis vilkėjo šviesiai pilką kostiumą, iš kišenės kyšojo status nosinės kampelis, kelnų kantas toks aštrus, kad išipjauti galėtum: Lonijos lygus pilkas sijonas ir balta nerta palaidinukė. Abiejų batai taip spindėjo, kad nuo jų lakstė saulės zuikučiai. Abu tiesūs, tarsi mieta prariję, atloštom galvomis ir kietai sučiauptom lūpom, tarsi grasintų: "Tik pamėginkite!"

noze zadėjo 5-6 balus, bet... vėjas smogtelėjo apie 6 val. vakaro. Iš karto suėmėme didburę. Kelioninė burę pakeitėme audros bure ir buriavome toliau į Vakarų, bet vėjas vis smarkėjo. Vienu metu mus užgriuvo didelė banga. Vidurnaktį bandėme stovėti sudūrus į vėją, bet jachta nenorėjo slysti, nes esamų burių buvo per daug. Laikytis ant plaukiojancio inkaro negalėjau, nes buvome laivų judėjimo kelyje, o prarasti vairingumą nenorėjau. Kad vėjo greitis siektų 40 mazgų, žinau tikrai. Kiek buvo vėliau - nežinau, nes prietaisais neveikė. Kuomet prašvito, pamačiau, kad vėjas nuplėšė vėjo malūnelį. Bangos irgi buvo aukštos. Tokias, ko gero, buvau matęs tik prie Australijos. Po audringos nakties ir dienos, vėjas vakarop pradėjo rimti. Pageidaujant įgulai, užėjome pernaktuoti į Borkum salos (Rytų Frizų salos) jachtklubą. Anksti rytą išplaukėme į jūrą. Vėjas vėl pradėjo stiprėti, bet pūtė mums į nugarą. Laivas pastoviai judėjo 8-9 mazgų greičiu, o vėjui išsismarkavus, teko mažinti bures ir galiausiai palikti tik audros burę, bet ir suja nešėmės nemažiau 5 mazgų mums reikalingu kursu. Ir vėl iškilo problema su igula. Teko plaukti 6 valandas į West Terscheling (Vakaryų Frizų salos), keketa mylių prieš vėją, atoslūgio srove, per seklumas, nakties liūtis, kurios pylė be sustojimo, per nepastovias bangas. Kiek mano gyvenimo metų ten paliko, nežinau. Dievas.

Ryte atėję valdžios pareigūnai labai įtartina žiūrėjo į mane. Vėliau, pažiūrėjęs į veidrodį, supratau kodėl: akys buvo pasruvusios krauju. Jie tikriausiai pagalvojo, kad narkotikų prisirijęs, o tai buvo nuo įtampos. Po šios nakties dvi savaites negalėjau nei skaityti, nei rašyti. Visa laimė, kad nupirkus jachtą, jos buvęs šeimininkas pabuvo mums vedliu iki šios salos. Tą salą pasiekėme vakarop. Mano atmintyje tada gerai užsiliko šviesų išdėstymas, kas mums šį kart pagelbėjo.

Sulaukęs palankaus oro, pasinaudojęs paliktais ankstyvesnio šeimininko jūrlapiais, vidaus laivakeliu nuburiavau į Helder, olandų karo laivyno bazę, iš kur mano padėjėjas išvyko namo.

Į Olandiją atvyko Reda. Ji tebuvo tris paras, bet nuveikėme nemažai. Susitvarkėme audros apdraskytas bures, susitikome su senais bičiuliais, pritaikėme laivui jos atvežtas dalis.

Bandėme ieškoti igulos iki Dover (Anglija), bet veltui. Vietinių nuomone tokiu metu laiku Šiaurės jūroje buriuoja tik nenormalūs žmonės. Reda pagelbėti man negalėjo, turėjo vykkti namo. Beliko buriuoti, pavargti ir -laimėti.

Negalėjau net Redos palydėti į Amsterdamą, nes oras pasitaikė palankus (N.E 7-3 balai). Tada nutariau nedelsdamas pasinaudoti ir buriuoti vienas. Perplaukimas truko 35 valandas. Vėjas kelionės pabaigoje išsismarkavo kaip reikiant, bet labiausiai bijojau užmigti, nes laivų Šiaurės jūroje kaip tarakonų ant mūsų zvejinių laivų. Reikėjo būti atsargiam, nes iki Belgijos braukiau palei pakrantes per seklumas, nes pagal potvynių - atoslūgių lenteles, buvau pasiskaiciavęs vandens aukštį. Jei vėjas būtų užėjęs į vakarus, būtų nelinksma. Turėjau Olandijos uostų planus, o nuo Belgijos pradėjau plaukti gilesniu vandeniu, kad pasiekčiau Doverį. Turėjau įveikti drovumą ir angliskai radijo telefonu prašyti leidimo įplaukti į uostą. Susikalbėti pavyko nesunkiai.

Doveryje prabuvau savaitę besitvarkydamas bei laukdamas naujo igulos vyro Lino Ivanausko, bendražygio iš kelionės aplink pasaulį. Nuvykau į Handuro tarptautinį aerodromą, pasitikau jį ir grįžome į Doverį. Į Olandiją atvykti jis negalėjo, nes reikėjo vizos; būtų ilgai užtrukęs jos sutvarkymas, o laikas bėgo.

Dviese apžiūrėjome jachtos aprangą. Teko pakeisti pagrindines šonines, sutaisyti vėtrungės vairavimo įrangą kurią pavadinau "Reda".

Iš Doverio išburiavome spalio 1 d. Parą plaukėme variklio pagalba. Po to vėjas iš pietvakarių ėmė stiprėti ir prie Portlando buvo 5-6 balų stiprumo. Mūsų laimei vėjas pasisuko ir mes vienu vertimu pro Lizard iškyšulį ir Scilly salas pasiekėme 10 laipsnių Vakaryų ilgumą. Kadangi vėjas buvo pietryčių (SE), nusprendėme nekilti aukščiau į vakarus, kad galėtume apeiti Finisterre iškyšulį (Šiaurės Ispanija), bet ne vakaruose (V), o pietų rytuose (SE), kas šiuo metu laiku nebūdinga. Lisabonos platumoje vėjas pasisuko į pietus, todėl vietoje prasistumdėme tris paras. Jam truputį pasisukus į pietvakarius (SW), su burių ir variklio pagalba pradėjome stumtis į pietus. Madeiros salos platumoje kuro beliko pasisukinėti tik uoste, bet apskaiciavimai pasiteisino, mus pasigavo šiaurės rytų pasatas, iš pradžių silpnas, bet leidžiantis į pietus vis labiau stiprėjo.

Spalio 11 d. vakare mes atvykome į Las Palmas, Grand Canaris salą, 2,200 jūrmilių įveikėme per 17 parų. Kuro bebuvo likę tik 2 litrai. Ten tvarkėme laivą. Prie stiebo pridėjome porą galingų stangų, nes laukėme plataus rango vėjo, todėl buvo patikimiau. Burvilko, kuriuo Doveryje keliaudavom į stieba, Biscay įlankoje trūko... Pats iš naujo supyniau ir įtvėrėme.

Las Palmas užtrukome truputį ilgiau nei savaitę. Turėjome iš Amerikos sulaukti neperšlappamos aprangos, keletos jūrlapių, gelbėjimosi plaustelio, bei kitų dalykų.

Bilė šiek tiek prisibijo Lonijos. Tikriau tariant, ne Lonijos, bet minties, kad gali atsirasti koks nors gražus dėdė ir išsivesti Bilės mamuką, kaip Voldis išsivedė Loniją nuo jos sūnų ir gyvena su ja nesusituokęs, giminių siaubui ir negarbei.

Bet galbūt toks gražus dėdė mamuko nenorėtų? Mamukas buvo strazdanota kaip ir Bilė, o kas Bilės -tas visuomet negražu. Tačiau ką gali žinoti. Kas netinka Bilei, galbut puošia mamuką?

Kitoje pusėje, kiekvienas prie savo lango, sėdėjo nepažįstama pora. Dama buvo tukli, su maža, raudonai išdažyta širdele burnos vidury. Ponas taip pat apkūnus, su languotu kostiumu. Bilės manymu, languotas kostiumas tiko tiktai cirke, tam klounui, kurį visi muše per galvą, ir tuomet jam iš margai apipieštų akių tryško asaros -kaip iš čiaupo, kai užspaudi jį pirštu.

Dama ir languotasis ponas raukė nosis ir stebėjosi, kas čia taip atsiduoda žuvimi, įtariamai žiurėdami į jų pusę. Mamukas ir Lonija taip pat raukė nosis, bet įtariamai žiūrėjo į anuodu. Tėtukas nosies neraukė, tik nuleido langą. Tuomet moteris su languotuojų pasakė, kad čia siaubingai traukia, ir norėjo atsisėsti kitur. Iškart pasidarė lengviau, nors žuvimi iš tiesų dvokė.

Kai svetimųjų nebeliko, buvo galima pusryčiauti. Mamukas ir Lonija išvyniojo sumuštinį ryšeliu. Pasirodė net salyklinio porterio ir selterio buteliai. Porteris - moteriškėms, selteris - vyrams. Bet žuvimi dabar trenkė dar bjauriau.

Dėl ispanų mutininkų reikalavimų teko visa tai palikti ir leistis be jų... Nenumatytiems atvejams pasiruošėme pripučiamą valtėlę, į neperšlappamą krepšį susidėjome reikalingiausius daiktus: gelbėjimosi - satelitinį radiją, radijo telefoną, šviesos raketų, maisto, vandens, žvejybos įrankių, vaistų, kompasą, bendruosius Š. ir P. Atlanto jūrlapius, dujų viryklėlę, narų šautuvą, degtukų, žiebtuvėlį, prozektorių, peilį su įrankiais, virvių, rankinių siurblių, kilijų, gumuoto audinio lopų, knygų su nurodymais kaip elgtis ištikus nelaimei.

Į kelionę išjudėjome spalio 26 d. Pirmą parą plaukėme variklio pagalba. Toliau pakliūdavome į šiaurės rytų pasatą ir Kanarų srovę. Navigavau su sekstanto pagalba, atsisakęs Satelitinio navigatoriaus (GSP). Taip buvo įdomiau. Šiame kelio tarpsnyje iki Cape Verde pagavome žuvį ("dorodo"), kuri tuoj pat buvo išdarinėta ir atsidūrė puode, o kas liko, buvo pakabinta džiūti saulėje, bet neilgai įnai ten laikėsi. Turėjome ir rekordinį perėjimą- 180 jūrmilių per parą. Tai labai geras rezultatas tokiam mažam laiveliui, bet kad tai pasiektume, turėjome nuolatos vairuoti patys po 6 valandas vis nustatydami bures, kad tiksliau išlaikytume kursą, negu kad automatinis vairas.

Į Cape Verde neplanavome užsukti, bet Linui pasibaigę cigaretės, o be to, ne pro šalį buvo papildyti kuro atsargas prieš pusiaujo tykos uostą. Žinant iš ankstesnės kelionės formalumų atlikimo tvarką, šioje vietoje teko suktis. Ir sukomės. Reikalingus mums daiktus susirinkome per dvi valandas ir greitai apleidome uostą, kol jie mūsų nepričiuo.

Nuo Cape Verde iki de Noranka yra 1345 jūrmilės skersai vandenyną. Buvo nykoka. Nei paukščių, nei jūros gyvūnų, nei laivų. Tik kertant laivų kelius iš P. Amerikos į Europą ir Afrikos į Š. Ameriką, ir atvirkščiai, teko juos pamatyti. Šiaurės rytų pasatas baigėsi, o iki pietryčių pasato apie 500 jūrmilių. Čia ir pagelbėjo varikliaus. Buvo vienu metu problemų su juo, bet pavyko susitvarkyti. Vėjas silpnas, permainingos krypties. Ap link keičiausios formos debesys iš kurių lauki įvairiausių netikėtumų, bet praėjo, palyginant, ramiai, jei neskaityti retkarčiais naktimis aplankančių vėlingių. Ši pusiaujo tykos sritis turi įvairius pavadinimus, pvz., prancūzai jį vadina "juoda latitude". Nors sritis vadinama tykos, bet kelias naktis iš eilės turėjome vėlingių, patraukus pietryčių pasatui maždaug 2°N platumos. Blogos nuotaikos kaip nebūta, nes burės buvo pilnos vėjo, ir jachta bėgo mums reikalingu kursu ir tikslą. (b.d.)

KADA ATSIKADO VYNAS?

PENSILVANIJOS UNIVERSITETO Muziejaus archeologas paskelbė straipsnį š.m.birželio mėn. 6 d., kad pavyko ištirti liekaną, rastą šiaurės Irano kalnuotoje srityje. Archeologas Patrick McGovern'as nustatė, jog vienoje dėmėje rasta tartariko rūgštis reiškia ten buvus vyno. Šviesi spalva nurodo, jog galėjo būti baltas vynas. Jis ten taip pat surado medžio sūkų, kurie panaikina bakterijas ir buvo plačiai vartojami senųjų vynu ilgam išlaikymui. Molinio indo ilgu kaklu, 23 cm ilgio, nuoskala buvo rasta, archeologų nuomone, purvo drėbtinėje buveinėje, virtuvės dalyje, kokių nemaža surasta minėtame žemės plote.

Su šiuo radiniu tenka vyno gamybą priartinti prie neolitinio periodo arba vėlyvojo akmens amžiaus, t.y., prieš 7.000 metų.

"Tai buvo pirmųjų sėslių pastovių gyvenviečių steigimo pradžia",- sako archeologas tyrinėtojas McGovern'as. Pirmąkartieji sumėrai buvo pradėję auginti miežius, prisijaukinti ožkas, karves ir kiaules. Jie galėjo ir pradėti auginti vynuoges, nors archeologo svarstymu, daugiausia naudojo laukines vynuoges, kurios vešliai dera toje, dabar Viduriniųjų Rytų, vietovėje.

Seniai yra žinoma, kad vynas vartojamas nuo senų laikų, o senojo Egipto laikais vynas pasidarė labai populiarius. Nebūtų keista, jei pasirodytų, kad vėną pradėjo gaminti ir gerti dar seniau, gal ir prieš 100.000 metų. Net patys primityviausieji medžiotojai ir augalų rinkėjai galėjo prisiskinti laukinių vynuogių ir jas surauginti odiniuose maišuose ar akmeniniuose induose.

Puodininkystė išsivystė prieš maždaug 8.000 m.pr. Kr., ir tai tikriausiai paspartino vyno gamybą, nes lengva buvo laikyti vėną nesurūgusiu, uždarant indus, kad neprieitų į jį oras (kitaip- vynas pavirsta į actą). Ankstyvojoje vėno gamybos vietovėje taip pat buvo surasta keramiškų "kamščių", kuriais buvo galima aklinau uždaryti indus-butelius. Kad galėtų vėną gerti, tikriausia reikėjo pirma nudaužti butelio kaklą,-mano archeologas McGovern'as.

Beveik visos žmonių grupės pasaulyje buvo išvysčiusios vienos ar kitos rūšies alkoholinius gėrimus, išskyrus Ugnies Žemės gyventojus ir eskimus, gyvenančius per daug šaltame klimate, kad kas nors galėtų fermentuoti.

/paruose b.v./
3 psl.

Mamukas buvo pasiėmusi sumuštinį su dešra. Lonija - su kumpiu, ir abi viską sudėjo ant atlenkiamo stalelio šalia gėrimų butelių.

Dešra ir kumpis! Bilė net nežinojo, ką imti. Lonija jai pastūmė kumpio. Gerai. O kitą ji valgys su dešra.

Tėtukas pakėlė sumuštinį prie burnos ir įtariamai pažvelgė į mamuką. "Žuvis!" - apuostė sumuštinį, tada nubraukė ant pliko stalelio likusius ir pakėlė prie nosies sviestinių popierių, į kuri šie buvo įvynioti.

- Sutaupai silkinio popieriaus? - suriko tėtukas ir išmetė popierių pro langą. Šis nuplasnojo oru. Sumuštinis išlėkė pavymui.

- Tu net nenumanai, kodėl man tenka taupyti? - mamukas susnypstė.

- Taupyti reikia su protu!

- Na taip, aš gi proto smuklėje neperku. Man taip neišeina.

- Imk su kumpiu, - pasakė Lonija tėtukui.

- Man nereikia.

Tuomet Voldis su Leonija valgė savo sumuštinis ir žvelgė kažkur virš jų galvų, mamukas smarkiai kramtė sumuštinį, tarsi šis nė kiek neatsiduotų silkėmis, o Bilei nebebuvo skanus net retasis gardumynas kumpis.

Galėtų šiek tiek nusaušti. Bet miegas neėmė. Veikiau kaupėsi asaros, tiktai verkti Voldžio ir Lonijos aki-vaizdoje niekaip nebuvo galima, tada iiedu dar labiau pasipūstų ir turėtų žiūrėti dar aukščiau, į pačias lubas.

Traukinys stabtelėjo Ugalėje. Gera būtų išlipti čia pat ir eiti pas mylimą tetą ir Anitą. Su Anita galėtų pabėgti žaisti kitur, kol suaugusieji erzeliuoja ir ginčijasi. Bet Ugalėje neišlipo. O iki Ventspilio - nuobodžio begalybė.

Ventspilyje juos sutiko Krišas. Bėri arkliai auksiniais karčiais buvo įkinkyti į uorę su šiaudų maišais atsistėti, nes į brikelę tiek daug nesutilptų. Todėl ir pasitiko Krišas. Senelis nemėgo važiuoti uore.

Galbūt Krišui ir arkliams taip pat nepatiko, bet jie to nerodė. Krišas plačiai šypsojosi, rodydamas baltus dantis, tiesė visiems ranką. Bilė pametėjęs į orą, nusistebėjo, kaip išaugusi, o saulė kibirkščiavo jo garbanotuose tamsiai raudonuose plaukuose. Arkliai buvo sukišę snukius ir kažin ką meiliai prunkstavo.

- Kol pravažiuosim Ventspilį, sėdėk užsičiaupus! - pasakė Krišas, kai Bilė buvo pasodinta ant šiaudų maišo, - kitaip nusikąsi liežuvi.

Patarimas buvo laiku. Kaustyti vežimo ratai, dardėdami Ventspilio akmenimis, negailestingai kratė, išvien barskėjo dantys. Bilė nerėjo sakyti, kad iš tiesų stipriai krato, bet nesuspėjo - nors liežuvio ir nenusikando, bet kraujo skonį burnoje pajuto. Tik per tiltą nekratė.

Bilė žvelgė į Ventą, žvelgė į rudus ir pilkus namukus. Tokio Ventspilio ji neatsiminė. Tai nebuvo jos Ventspilis su didele raudona saule. Gerai, kad svetimasis Ventspilis pagaliau baigėsi, nors nuobodžioje plynėje taip pat nebuvo į ką žiūrėti.

Bilė stebėjo, kaip banguodamos juda arklių nugaros ir kartais susikryžiuoja uodegos. Karčiai neplevėsavos, arkliai bėgo ramia ristele. O suaugusieji kalbėjo nuobodžiai - apie darbus, uždariusius, derlius, sveikatą. Nebuvo ko klausytis. Kalbėjo nenoriai, suirzimas dėl silkii popieriaus dar nebuvo išsisklaidęs, ir baltoji Krišo šypsena taip pat greitai užgeso. Net saulė nebekibirkščiojo jo garbanotuose plaukuose.

Galbūt dėl dulkių. Arklių pasagos kėlė mažus debesėlius, bet už uorės kilo tikras debesis. Ir kai vieškelio kas nors važiuodavo priešais, tas debesis apgaubdavo juos visiškai. Lonija susirūpinusi purtė nertos palaidines skverną. Tačiau galvą laikė vis taip pat atlošusi, nugarą - dar tiesesnę, o akyse toks "Tik pamėginkite", kaip niekuomet. Lonija važiuavo į svečius, kur jos ne kažin kaip meiliai laukė. O kreivoji Voldžio nosis, juo arčiau tėvo namų, juo labiau reikė užsispyrima.

Priešais dviračiu važiuavo mergina apvaliai ant ausų susuktom kasom. Krišas net iki pusės nusilenkdamas pasisveikino ir ėmė šypsotis. Mergina piktai nusuko galvą į kitą pusę ir šovė pro šalį.

- Kodėl tu, jos nesiojai? - užklausė Bilė.

- Kaipgi aš ją turėjau sijoti? - Krišas rimtai pažiūrėjo į Bilė. Bet Bilei į nugarą išikirto mamuko kumštis.

- Niekaip, - tarė Bilė. Jei gavai niuksą, prikaisk liežuvį. Bet jai taip norėtusi žinoti. Didieji kalbėjo, kad Krišas sijoja valščiaus merginas kaip avizus, negalis niekaip išsirinkti, ir atsitikslia jam kaip Ansiui, kurį viena tokia mergina nunuodijusi. Dabar ši mergina, tiesa, kalėjime, bet ir brolis Ansis kape. Ansio kapą Bilė buvo mačiusi, sijojimo - ne.

Vėl nuobodu. Pagaliau nuo vieškelio pradėjo matytis eglių eilė. Kad už jos yra namai, pasakytų tik žinant. Eglės, kaip Bilei aiškino, sergėjo namus nuo vieškelio dulkių, triukšmo, svetimų akių ir Ventos tyrų vėjų - senelio lepios obelys prašėsi užuovėjos.

Link eglių vede apvaliai kirptų gluosnių alėja, o jos gale, už jau atitrauktos kiemo vartų karties, stovėjo senelis - ruda barzda atsikišusi, rankos prie šonų. Arkliai tyliai, trūkčiojamai sužvenge ir paspartino žingsnį link šeimininko. Kai vežimas sustojo, senelis pirmiausia patarsė arkliams gelsvus karčius, o šie minkštom lūpom pamylavo jam rankas ir skruostus. Tik tada senelis ėmė sveikintis su svečiais. Jis taip pat pametėjęs Bilė į orą, lygiai kaip Krišas, bet nutvėręs sustenėjęs, susvyravo ir pasakė, kad Bilė jau esanti per didelė ir per sunki, jis nebe pajėgias pakilnoti.

Senelis turbūt gudravo, nes tėtukas, kuris lyvo toks stiprus, kad galėjo užsisodinti mamuką ant vienos plaštakos, Bilė ant kitos ir pakelti iki lubų, kad spiegtų, paprastai sakydavo:

- Jeigu turėčiau nors pusę tėvo jėgos, tada tai pamatytumėt!

Močiutė neišėjo pasitikti. Ji sėdėjo gerajam kambary toliau nuo stalo, kuris buvo nukrautas pyragais ir bandėlėmis, per vidurį pūpsojo bulvių ir mėsos dubenys. Močiutė visi iš eilės bučiavo ranką. Bilei taip pat teko bučiuoti ir tai jai visiškai nepatiko.

- Nereikėjo tiek plūktis dėl mūsų. Savi žmonės juk esame, - tarė mamukas, žiūrėdama į pilną stalą.

- Martutė pagelbėjo, - atsakė močiutė, kreivai šypeldama į Krišo pusę.

Martutės pačios čia nebuvo. Jai turbūt dar priklausė tiktai pagelbėti, ne prie šeimos stalo sėdėti. Tuomet pasirodė, kad agurkus Martutė vis dėlto užmirsusi. Mamukui teko eiti į daržą, o Lonijai - dėlėti ant stalo lėkštes ir stiklines. Jiedvi išsitraukė iš krepselių prijuostes - kas gi nežino, kad pas močiutę tenka pabėgioti.

Voldis, tėtukas pastatė po pusbutelį greta didžiojo alaus asocio, o kai visa buvo paruošta, pakilo ir močiutė 4 psl.

te ir atėjo prie stalo. Ji sėdėjo viename stalo gale, senelis - kitame, o Bilė - šalia senelio. Ir atrodė, kad Martutė kaip tik Bilei tuvo sutaisiusi skanų serbentų gerimą. Močiutė sake, kad mergaitė galinti gerti alų, tačiau mamukas griežtai atkiro, kad nesą ko pratintis nuo mažų dienų, argi nėra žinoma, kuo tai baigiasi, ir piktai pažiūrėjo į tetuką, kuris pildė visiems stiklelius iš baltojo pusbutelio. Savo stiklelį mamukas apvertė kojele aukštyn. Tegul visi žino, kas čia geria ir kas čia negeria. Net alaus bokalą mamukas tik kėlė prie lūpų ir tuoj pat statė atgal. Tik visiems tai buvo nė motais.

Valgė ir gėrė iš širdies, ypač močiutė. Jos apvalus veidas vis labiau kaito, šypsena platėjo, o kakta išrasojo mažais prakaito lašelais. Stiklelį išmetusi, ji nesiviepe kaip Lonija, nekrenkštė kaip Voldis, nešvogzdė kaip Krišas, tik aplaizydavo besišypsančias lūpas.

Visų balsai darėsi trankesni. Tik mamuko, Lonijos ir močiutės - ne. Bilė kartą buvo girdejęsi senelį bambant, kad Lavyzei net šnekėti tingiu. Betgi tai sunkiai suvokiama. Bilė taip pat daug ir dažnai tingėdavo, bet pakalbėti - niekad, jei tik leido, jei nešaukė užsičiaupti, nekilbti, liautis.

Ir tuomet močiutė pakilo ir dar lėčiau nei visada nuėjo prie tos kėdės, kur paprastai sėdėdavo. Kėdę ji net apgraibė, tačiau, šiaip ar taip, sėdosi vis dėlto pro šalį ir būtų nupuolusi, jei nebūtų pribėgęs senelis ir pasodinęs kaip reikia. Močiutė, tarsi nieko nebūtų atsitikę, sudejo į skreitą rankas ir šypsojosi.

Mamukas su Lonija nurinko stalą. Bilei leido nešti į virtuvę peilius ir šakutes, kurių nebuvo galima sukulti, o kai plovė indus, Lonija netgi davė Bilei rankšluostį - tegu sluosto tuos peilius ir šakutes. Bilė buvo išdidi ir sluoste labai rūpestingai, tačiau galiausiai mamukas išgriebė iš dėžės visą Biles sluostymą, apšaukė mazgote, užriko, kad dirbtų kaip reikia, ir viską patį persluostė. Ir Lonijos plautus bei sluostytus indus perkilojo tokiais pirštais, kad Lonija tik atmetė galvą.

Bilė išėjo į sodą. Serbentų krūmai pilni šviesių, saulės persviestų kekių, bet Bile jau buvo išgėrusi tris puodelius Martutės gardžiojo gerimc, tad uogos atrodė rūgščios. Ant žemės nukritę obuoliai taip pat rūgštūs. Bilė grįžo atgal ir atsistėjo priešais namą ant suoliuko, kur jau tupejo geltonai raina katė. Katė tuoj išliuogė Bilei sterblen. Bilė glostė katę, katė tik murkė ir siekė palaižyti Bilei žandą, truputį šlapią po suniekinto šakucių sluostymo. Katės liežuvis buvo nemaloniai šiurkštus, bet Bilė jos neskriaudė, nevarė žemėn. Katė juk ncrėjo būti gera ir meilinosi jai.

Seklyčioje vyrai turbūt lošė kortomis. Ten barbeno, taukšėjo krumpiliai, protarpiais skambėjo šauksmai:

- Pro šalį!.. Akis!.. Platusis!.. - nebuvo ko klausytis.

Katė dabar iš malonumo leido aštrius nagus Bilei į šlaunį - murkdama suleidžia ir įtraukia, suleidžia ir įtraukia. Bilė nebeglostė katės, bet ne tai negelbėjo. Dabar jau reikėjo vyti ją šalin, bet gyvulėlis buvo toks laimingas, kaipgi ji atstumsi. Tėtukas kambaryje ėmė kriokti apie sukičavimus ir perdavimus, o Voldis rėkė, kad nats nemokas žaisti ir sukičiausias. griuvo kėdės. čiukšėjo žingsniai, kažkas minkštai bumbėjo. Mušėsi?

Staiga mamukas sukliko taip šaižiai, kad Bilė nusviedė katę, net suknelė driokstelėjo - katės nagai išplėšė skiautę, ir puolė gelbėti.

Mamukas tiktai stovėjo ir klykė, Lonija taip pat stovėjo ir laužė rankas, močiutė iš savo krėslu žiūrėjo stiklinėm akim. Krišas atsilosęs prie stalo šaipėsi, o senelis gusiau pakilęs, rankomis į stalo kraštą iširėmęs, rusčiai žiūrėjo, kaip tėtukas grūdą Voldį į vazoną su akacija.

- Dabar tai aš tau ištiesinsiu nosį - šniokstė tėtukas.

Ir tuomet senelis subliuvo tokiu balsu, kad stiklinės ant stalo sudrebėjo, viena net apvirto, o Bilei iš išgąsčio sušlapo kelnytės.

- Že-anai! Taika!

Tėtukas atslėjo. Padavė Voldžiui ranką ir ištraukė ją iš vazono. Akacija buvo nulaužta, o koks dabar Voldžio šviesiai pilkų, aštriu kantu kelnį užpakalis! Viena juoda žemė! Lonija laužė rankas dar gaudžiau, net apsisverkė. Močiutės lūpos vėl išsišiepė įprastąja šypsena. Mamukas niekinamai šiurkstelėjo, bet tuomet pamatė Biles suplėšytą suknelę ir balutę ant grindų. Bilei tuoj pat skėlė antausį, apšaukė suna ir nusitempė į virtuvę.

Greitai ten atėjo ir Lonija su Voldžio kelnėm. Krišas tuo tarpu paskolino Voldžiui savas, kurių galus reikėjo gerokai užlankstyti ir suveržti diržą, bet net ir tada Voldis taip įmantriai nebeatrodė. Tėtuko marškiniai buvo kruvini, pats tėtukas liko iki pusės plikas, o Voldis praustuvėje plovėsi nosį.

Bilė žiūrėjo, ar tėtukas bus ištiesinęs Voldžiui nosį, bet taip neatrodė. Taip pat neatsirado nė vieno, kuris būtų galėjęs paskolinti Bilei kelnynes, teko išsiversti be jų, o katės išplėštąją suknelės skiautę laikinai pritvirtinti smeigtuku.

Mamutė su Lonija pliuškenosi virtuvėje. Bilei tuvo liepta niekur daugiau nejudėti - susiplėšysianti ligi kaulų, kaip tuomet į Rygą važiuosią. Vyrai vėl taikiai gėrė alų, tiktai kortomis daugiau nebelosė, kol močiutė nenoriai užsiminė, kad jau reikėtų kam nors pabėgti iki Odalės.

Odalė buvo juodmargė karvė - ją turėjo tiktai vieną savo reikmėms, nes melžti teko močiutei Lavyzei pačiai, negelbėjo jokie širdies negalavimai: karvių Gūtmanių vyrai nėra melžę ir nemels, nors pasaulis apsisverstų.

Odalė buvo piktą kaip penki buliai drauge paėmus, jokios samčinės prie jos nebuvo galima siųsti, ir iš ganyklos ją tekdavo parvesti bei tvarte priiršti vyrui. Ir dar pastatyti Odalei prie šono močiutės melžimo suoleli, kurį tik vadino suoleliu. Iš tiesų tai buvo iš storų lentų sukalta dėžė, nes suolelio kojytės nuo močiutės svorio sulstų į kraiką iki sėdynės.

Senelis manė, kad pas Odalę reikėtų eiti Krišui. Krišui atrodė, kad tai bent kartą galėtų padaryti jo prasmėtnieji Rygos broliai, kurie jėgų turi tiek daug, kad laužė akacijas, grumdosi vazonuose ir verčia namus aukštyn kojom.

Voldis šokosi eiti. Jis sykį ta piktąja Odale jote parjojo iš aptvaro. Kai patiems jėgų nėra, tai ir karvė piktą! Tėtukas taip pat nrėjo eiti, senelis sakė, kad kartu jie tegu neina, tačiau Voldis tvirtino, kad šiandien jie jau pakankamai mušėsi, o daugiau kaip kartą per dieną net berniūkšiai būdami nesipešė. Išėjo abu juokdamiesi ir paprirosus pešdami.

Bilė stovėjo ant slenkščio įsupta į mamuko prijuostę o mamukas lopė katės suplėšytą suknelę. Su Lonija ji nešnekojo, ir Lonija su mamuku taip pat ne, abi patyliukais snirpstė.

Katė vėl pradėjo glaustytis apie Bilė ir murkti, tiktai dabar Bilė buvo mokyta - neėmė katės ant kelių.

Neduok Dieve, dar mamuko prijuostę suplėšys! Tad Bilė melčiau stebėjo, kaip palei tvartą šauda kregždės ir kaip Reksas prie savo būdos, klaksėdamas dantimis, gauda blusas.

Išsiblusinėjęs Reksas pradėjo valytis geltonai balta kaili. Ne, kokias vietas suo laizė liežuviu - gėda buvo žiūrėti!

O ir nereikėjo. Ganyklos keliu į kiemą bliaudama kaip bulius dūmė Odalė su tėtuku ant nugaros. Tėtukas buvo išikibęs Odalei į ragus, jis taip juokingai kratėsi ir vaipė veidą, kad Bilė ėmė visa gerkle juoktis. Kažkur už nugaros sukliko mamukas.

Odalė puole tvartan. Tėtuko kakta atsitrėnkė į tvartu durų staktą, tėtukas nuskrido oru. Tokių juokų Bilė net cirke nebuvo regėjusi! Bet dabar tėtukas gulėjo žemėje ir net nekrutėjo.

Akimirkniu Bilė buvo nublokšta nuo durų, prie tėtuko lėkė močiutė. Močiutė Lavyzė lėkė? Kitu metu Bilė būtų juokusis į kumštį, žiurdama kaip lumpsi močiutės šonai, laksto į šalis rankos, bet dabar juokas nebeėmė.

Močiutė sudejavo ir suklopo prie tėtuko. Tuomet pribėgo mamukas ir taip pat parkrito žemėn, prisiartinio senelis ir Krišas, tiktai Lonija paliko tarpduryje ir Voldis dar toli ganyklos kelyje.

Bilė ėjo prie tėtuko sustingusiom kojom. Baisu, pačiame aptvaro viduryje buvo siaubas, ir didysis Reksas unktė laibu šuniuko balsu.

Tėtukas nekrutėjo ir beveik nekvepavo. Močiutė, ausi prie jo krūtinės prispaudusi, stengėsi kažką išgirsti, pasikui atslėjo ir pasakė:

- Dar tuksi.

Parėjo Voldis, galvą atlošęs, bet baltas kaip drobė.

Senelis tiktai pasižiūrėjo ir nusispjovė vejon. Jo skruostikauliai buvo išsišovę. Krišas taip pat buvo stipriai sukančęs žandikaulius. Jisai pro dantis iškošė:

- Pasiimk savo panelę ir vakariniu autobusu lauk, šuniūkšt!

Bet Voldis vis dar stovėjo ir stovėjo, žiūrėjo į tetuką.

Pagaliau tėtukas pramerkė akis ir tarsi bandė šyp- telėti; atseit nesirūpinkite, jau gerai, bet iš šypsenos nieko neišėjo ir vokai vėl užkrito.

Bilė raudėjo be garso, suleidusi dantis į kumštį, tik trūkčiojo. Jai buvo baisu dar ką nors supykdyti, bet niekas į ją nežiūrėjo.

Tvarte nepirista šėlo išiutinta Odalė, išgąscintas žviegė pusparsis.

Senelis ir Krišas labai lėtai ir rūpestingai inėšė tėtuką į kambary ir paguldė Krišo lovoje. Močiutė uždėjo jam ant kaktos šlapią rankšluostį ir parkito ant grindų. Jos lūpos buvo mėlynos, veidas pilkas.

Senelis vienas pats pakėlė močiutę ant rankų - tik gyslos baisiai išpampo - ir nunešė į lovą. Užklojo, paglostė galvą, atsiduso ir išėjo arklių kinkyti. Gydytojo.

Mamukas sėdėjo prie tėtuko. Bilė bailiai prisiartinio. Mamukas apkabino Bilė, prispaudė galvą prie krūtinės. Bilė apkabino! Tai būtų neregėta laimė, jei tėtukas negulėtų toks perbalęs, beveik be kvapo, su šlapiu rankšluosčiu ant galvcs. Bet tuoj pat ir mamukas pastūmė Bilė šalin:

- Eik! Eik!

Kurgi Bilė prijuostėn susukta galėjo eiti? Ligi lango.

Pro langą ji pamatė kaip pro apvalius gluosnių vainikus slysta tolyn Voldžio ir Lonijos šviesiai banguotos galvos. Atmestos. Ir abu tarsi miėtą priarię. Tiktai Voldžio kelnės truputėli tamsesnės už švarką. Dar drėgnos.

Tvarte dusliai mūkė Odalė. Prašėsi melžiamą. Močiutė lovoje tiesė rankas, bet tos sviro atgal. Ir tuomet Krišas - Gūtmanių vyrai! - paėmė melžtuvę ir išėjo į tvartą. Jis ten išbuvo gana ilgai, ir Odalė daugiau nebe- mūkė, nors i virtuvę Krišas grįžo su tuščia melžtuve. Odalė davusis melžiamą, bet pieną išspyrusi. Pienas tikriausiai išiško Krišui į akis, jos buvo visiškai baltos.

Sutemos už lango vis tirštėjo, pagaliau sutemo, nebuvo galima nieko žiūrėti. Tiktai klausytis. Bet kiekvieną sykį, kai atrodė - ten važiuoja senelis, ratai tolumoje nudardėdavo pro šalį. Ir tiktai tuomet, kai Bilė jau aiškiai žinojo, kad senelis nebegrįs, - taip skubėdamas jis kelyje užsimuš, kaip pernai užsimušė Gūtmanių kaimynas, - kad tėtukas numirs ir močiutė numirs be daktaro, mamukas numirs iš skausmo ir Bilė daugiau nebeturės nieko pasaulyje, arklių pasagos sudundejo priešais duris ratai sustojo, pasigirdo senelio ir nepazįstamo vyro balsai. Pagalba atvyko.

(Iš latvių kalbos vertė Elena Kosaitė ir Vaidas Šeferis)

VERSLAI AMŽIŲ GLŪDUMOJE

Istorijos šaltiniai teigia, jog mūsų protėviai buvo verslūs. Tarptautiniai mainai ir prekyba per kraštą vyko 1500 m. pr. Kr., vadinamu Gintaro keliu. Jis ėjo Nemunu, Dniepru, Pripetės upėmis iki Juodosios jūros ir padaręs lanką, Dunojaus ir Reino upėmis į šiaurę. Gentainiai prekiaavo su Viduržemio jūros baseino ir Rytų šalimis. Graikai gaudavo gintaro Dėlso šventykloi, gausūs šio tauraus mineralo radiniai surasti tyrinėjant senąsias Mikėnų, Asyrų bei Egipto kultūras. Kiek vėliau gintaras pasiekė arabų pasaulio šalis, Afriką.

Be gintaro, iki 6 a. lietuvių ir prūsų gentys prekiaavo brangiaisiais kailiais, vašku, medumi ir kitomis gėrybėmis. Mūsų pirkliai išplatino geležinį plūgą, kuris tuo metu Europoje dar nebuvo žinomas. 121 m. buvo sudaryta Dunojaus-Reino pirklių federacija. Susikūrė sava "vandens policija", kuri už tam tikrą mokestį saugojo pirkliaus nuo piratų ir plėšikų, organizavo prekybą. Taip atsirado maito mokestis. Įrodyta, jog šis terminas yra lietuviškos kilmės.

Laikui bėgant, ypač po III Zečpospolitos padalinimo, prijungus Lietuvą prie baudžiavinės Rusijos, amatai ir prekyba priblėso. Krašte prekyba atsidūrė kitataučių rankose.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Daug padaryta einant ilgu, kalvotu gyvenimo keliu

(Keletas akimirų iš Tėvo Juozo Aranausko, SJ, aštuoniasdešimtmečio gyvenimo)

J. V. D a n y s

Misijonieriai pas savuosius

Pasibaigus karui Europoje, vienas milijonas žmonių tapo "išvietintais", vadinamais DP (Displaced Person), kurie atsisakė grįžti į Sovietų okupuotas ar griežtai kontroliuojamas gimtines. Jie jau buvo matę tautinio genocido pradžią - skaitlingus įkalinimus ir masinius nekaltų šeimų ištremimus. Taip pat buvo patyrę praktiškame gyvenime totalitarinę komunistinę santvarką, didžiai skirtingą nuo propagandoje skelbiamos.

Kanados kolonijalinėje santvarkoje ilgai užtrukusi ekonominė depresija turėjo darbininkams įtakos, kad jie tikėtų komunistinei propagandai: „komunistinė santvarka Sovietų Rusijoje pasiekė aukštą gerbūvį ir laisvę žmogui.“

Kai Hitleris staiga pradėjo karą prieš savo buvusį bendrininką Staliną - Sovietai pasidarė pageidautinu bendrininku-sąjungininku alijantams kare prieš nacinę Vokietiją. Taip Kanadai, esant, kad ir nenuoširdžioje karo sąjungoje su Sovietais, prokomunistinė propaganda joje dar daugiau sustiprėjo, ir daug laisviau reiškėsi. Į pirmąjį Kanados parlamentą po karo buvo išrinktas ir komunistų partijos atstovas. Tiesa, tai buvo ir paskutinis, nes Kanados visuomenė labai greitai suprato komunizmo tikslus ir vertę.

Karui pasibaigus, ir lietuvių tarpe, kaip ir kitų tautybių, emigravusių seniau iš Rytų Europos kraštu, buvo kai kurių, nors ir nebanant komunistais, jaučiančių palankumą komunistinei santvarkai, bet isitikinusių agresyviu komunistu buvo nedaug. Ir palyginamai greitai atsitiko, kad vadinamos "literatūrinės" draugijos ir "liaudies" spauda išnyko, praktiškai nelikus nariu, nei prenumeratoriu.

Bet kelerius metus, karui pasibaigus, vyko tarpusavyje ideologinė ir politinė trintis ir atviri nesusipratimai, o dalis aktyvesniųjų imigracijų žmonės rodė atvirą pasipriešinimą naujai, DP, imigrantų bangai.

Arkiyvskupas P. E. Léger, matydamas, kad nukenčia ir religinis lietuvių gyvenimas Montrealyje, pasiūlė lietuviams jėzuitams atvykti į Montrealį, "kad imtųsi apaštaltavimo darbo lietuvių tarpe" (pagal kun. dr. J. Kubiliaus, SJ, spausdinamus atsiminimus).

Paprastai suprantama, kad misijonierius dirba misijų darbą k i t a t i k ių tarpe, bet po karo atsivėrė nauja sritis misijonierių darbams. Išbląskytos po įvairius pasaulio kraštus tautinės emigrantų grupės norėjo išlaikyti savo tautinę kultūrą, papročius, religiją ir svietimoje aplinkoje. Tai prasidėjo jau Europoje DP stovyklose. Popiežius, išteigė ir lietuviams specialią Apaštališką Delegatūrą rūpintis lietuvių dvasiniais reikalais pagal tautines tradicijas. Kanauninkas Feliksas Kapočius, buvęs Prisikėlimo parapijos Kaune klebonas, dekanas, buvo paskirtas jos vadovu.

Trys nuolatos entuziastingi jėzuitai

Į Montrealį su šeima atvykau beveik dvejus metus prieš antrosios (Aušros Vartų) parapijos steigimo organizavimą. Anksčiau atvykęs kun. A. VILKAITIS, buvęs Alvito, prie pat Vilkaviškio parapijos klebonas, buvo geras mano tėvų, gyvenusių Vilkaviškyje, pažįstamas. Jis dažnai lankydavosi pas mus. Todėl anksti teko susipažinti su Tėvu Jonu Kubiliu, SJ, ir dar anksčiau atvykusiu Tėvu Stasiu KULBIU, SJ, ir kiek vėliau atvykusiu Tėvu Kubiliu, SJ, kuris buvo Tėvų Stasiu KULBIU, SJ. Kun. Vilkaitis mėgo susitikti su žmonėmis, todėl daug padėjo Tėvui J. Kubiliui greitai susipažinti su daugeliu lietuvių, ypač su Ville Emard ir Verduno apylinkėse gyvenančiais.

Nors prieš bažnyčios statybą išsikėliau iš Montrealio į netolimą Cornwall, vėliau į Ottawą, bet buvau labai dažnas Montrealio, taipgi ir Aušros Vartų p-jos lankytojas, ilgai buvau ir oficialus parapijietis. Aktyva pažintis, dažni susitikimai pasidarė draugišku bendravimu per sekancius 40 metų su šiais trimis Aušros Vartų parapijos, virtusios Montrealio pagrindiniu lietuvių visuomeniniu centru, kūrėjais ir išlaikytojais.

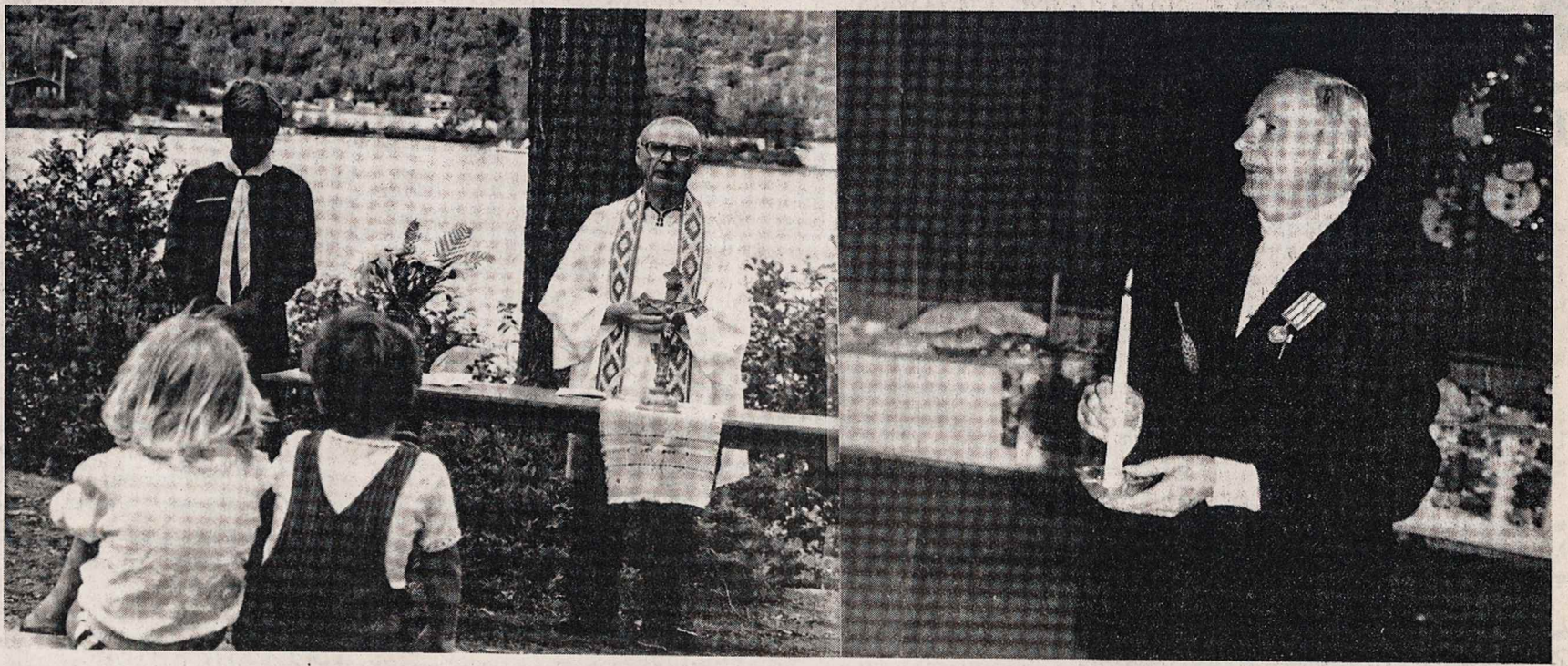
Visi minėtieji buvo perėję Jėzuitų vienuolijos paruošimo kelią: gilesni, aukštesni išsimokslinimą, platesnio akiračio išlaivimą, ilgesnį gyvenimo stebėjimą ir pažinimą prieš išventinant į kunigus. Taipogi atrodė, yra leidžiama kiekvienam išlaikyti jam prigimtus charakteringus bruožus ir leisti reikštis tose srityse, kurios jam yra daugiau natūralios. Norėčiau pasakyti, kad visi trys pasižymėjo dideliu ir nuosirdžiu tolerantiškumu, pagarba žmogui, - tikėjimo klausimuose stengėsi žmogų patraukti, o ne įkalbėti remiantis tikėjimo nuostatais.

Tėvas J. KULBIS, aukštaitis nuo Utenos, po kelerių metų studijų Fulerbacho jėzuitų kolegijoje, Vokietijoje, buvo 3 metus Jėzuitų gimnazijos Kaune jaunimo bendrabučio vadovu, o vėliau pasiūstas į Lion'ą, Prancūzijoje, studijuoti teologiją. Pirmas atvykęs į Kanadą, jau 1946 m. tuoj įsijungė į lietuviško misijonieriaus darbą, lankydamas dirbančius lietuvių miskuose, kasyklose ir miestuose visoje plačioje Kanadoje. Vėliau, trūkstant kunigų, keliaudavo padėti kunigams parapijose, nuolatinis skautų stovyklų kapelionas. Keliavimas jam nebuvo našta.

Tėvas J. KUBILIUS, žemaitis nuo Telšių, asuonierius metus dirbęs Olandijoje Jėzuitų vienuolijoje, Falkenbach universitete išgijo filosofijos daktaro laipsnį, Kauno Jėzuitų gimnazijoje dėstė 4 metus graikų ir lotynų kalbas, gilino studijas VD universitete, 1937 m. išvyksta teologijos studijoms į Lioną, Prancūzijon, kur išgija teologijos licenciatą.

1950 m. pašauktas į Čikagą, tuoj siunčiamas į Montrealį, tenyksiuiam vyskupui prašant, dirbti misijonieriaus darbą lietuvių tarpe. Čia randa, kad norint panaudoti platų teologinį išsilavinimą, reikia pirmiausia atlikti labai žemiškus- praktiškus darbus: bė jokių resursų įkurti naują parapiją ir pastatyti bažnyčią. Nenuostabu, kad pradžią buvo labai sunki, nuostabu tai, kad per penkerius metus tai įvykdyta! Ir dar daugiau - padėtas pagrindas išvystyti lietuvišką visuomeninį centrą.

1996. VI. 25

1985 m. skautų Baltijos stovykloje Tėv. J. Aranauskas atnašauja šv. Mišias. Dešinėje, Tėv. J. Aranauskas, SJ, Kūčių metu su skautais Aušros Vartų parapijos salėje.

Tėvas Juozas ARANAUSKAS, suduvietis, iš visai vakarinio Zanavykių kampo prie Kazlų Rūdos, išėjęs jėzuitų noviciatą 1938 metais, pasiūnčiamas tolesnėms studijoms ir mokslinimuisi Čekoslovakijon. Čia buvo grūdintas karo okupacijų gyvenimo sąlygose. Po karo teologijos mokslus tęsė Louvain'e, Belgijoje.

Višpats globoja lietuvi misijonierius

Talkininkaudamas, mano dukrai Mildai renkant medžiagą apie lietuvių emigraciją į Kanadą, kalbėjau su eile žmonių kodėl ir kaip jie atvyko į Kanadą. Tėv. J. Aranauskas pasakojo, kad jo kelionė prasidėjo iš sunkių darbų kalėjimo Čekoslovakijoje.

Baigusį Kaune Jėzuitų gimnaziją ir jėzuitų noviciatą 1938 m. jį pasiuntė į Čekoslovakiją tolimesniam mokslinimuisi ir ruošimuisi kunigystei. Prasidėjus karui - vokiečių invazijai - sovietinei ir nacinei okupacijoms Lietuvoje, tarpvalstybinis susisiekimas suiro. Okupuotoje Čekoslovakijoje nacinė valdžia J. Tėv. Aranauską, kaip ir kitus svetimsalius, internavo. Vokietijai karą pralaimint ir Raudonajai armijai artėjant prie Čekoslovakijos, nacinė okupacinė valdžia skelbia ir svetimsalių mobilizaciją į karo legionus, į Rytų frontą. Atsakiusieji patalpinami į sunkių darbų kalėjimą, jų tarpe ir J. Aranauskas. Įkalintieji, kartu su rusų kareiviais belaisviais, kasdien siaurojo geležinkelio traukinėliu buvo vežami į darbus taisyti sumombarduotas geležinkelio linijas, arba kasimo darbams kalno atšlaitėje, kur buvo statomos didelės požeminės patalpos. Jų paskirtis dirbantiems buvo nežinoma. Vieną valandą važiuojama, dešimt valandų dirbama, kitą valandą grįžtama.

Geležinkelių linijų taisymo darbai, nors buvo sunkūs, šalia to reikėjo skubėti, kad išvengt apsaudymų iš lėktuvų, visa tai vyko lauke, - pasakojo kun. J. Aranauskas. Požeminiai kasimai vyko kazkokių dujų atmosferoje, kur buvo sunku kvėpuoti.

Raudonajai armijai vis artėjant, bombardavimams dažnėjant, rusai kareiviai belaisviai pradėjo pabėgti. Vieną vakarą, grįžus traukinėliu iš darbovietės, ir trūkstant dviejų rusų karių belaisvių, kalėjimo lagerio komendantas atsitiktinai parenka du belaisvius ir paskelbia, kad jie bus sušaudyti. Ir taip būsią ateityje, jei belaisviai leis kam nors pabėgti. Po kiek laiko, patikrinus grįžtančius, trūksta dviejų belaisvių. Komendantas išsiriukuotos linijos išrenka du ir varo į egzekucijos kiemą. Vienas iš jų - Juozas Aranauskas.

Komendantui leidus, jis sukalba bažnytinę priešmirtinę maldą. Tada pasako: "Ich bin ein Litauer" (Aš esu lietuvis). - "Litauer" - kartoja komendantas, "geh weg" (pasišalink). Matyt nutarė, kad susaudant lietuvi, rusų belaisvių nepagąsdinsi...

Viešpats globoja lietuvi misijonierius ateičiai.

Gėsmė dar nepraejo

Karui pasibaigus 1945 m., šią Čekoslovakijos teritoriją užima Sovietų kariuomenės daliniai. Iš lagerių ir kalėjimų paleidžiami rusai kareiviai belaisviai ir kiti įkalintieji. Kareiviams belaisviams džiaugsmas, ruošiamasi grįžimui namo. Deja, neaišku, kur rusai grąžins lietuvius... Karo stoviui esant, bet koks keliavimas yra suvaržytas, kontroliuojamas ir pavojingas.

Amerikiečių tankų dalinys, kovojantis iš pietų, užėmė ir dalį Čekoslovakijos pietinės teritorijos. Pagal slapta Jaltos susitarimą su Sovietais, ta dalis skaitėsi būsianti Sovietų įtakos zonoje. Amerikos kariuomenė, laikydamasi susitarimo, rengėsi pasitraukti.

Kun. Petras AŽUBALIS, kaip ir kun. J. ARANAUSKAS buvo Čekoslovakijoje internuotas. Gerų žmonių padedamas, išvengė kalėjimo ir nuvyko į amerikiečių užimtą Čekoslovakijos teritoriją. Jis pasistengė pasiųsti kun. Aranauskui patvirtintą laišką-kvietimą atvykti aplankyti sergantį giminaitį, kuo pastarasis ir pasinaudojo ir gavo leidimą nuvykti.

Amerikiečiai pasitraukdami surengė transportą svetimsaliams, ne rusų piliečiams, išvykti į amerikiečių zoną Vokietijoje. Taip kun. Juozas Aranauskas buvo nuvežtas į Bambergą, Bavarijoje.

Prasideda misijonieriškas darbas

Vokietijoje, karui tik pasibaigus, kunigo vietos nerandant, per Liuksemburgą atvyksta pas jėzuitus į Belgiją. Studijuoja religinius mokslus Louvain universitete. Belgijai priėmus darbininkus ir anglų kasyklas iš DP stovyklų atvyksta nemažai lietuvių. Tada 1947-52 m. jis buvo lietuvių kapelionu, redaguoja "Gimtąją šalį" ir vienerius metus buvo Belgijos Lietuvių Bendruomenės pirmininku. Kai lietuviai iš kasyklų išemigravo į Angliją ir Š. Ameriką, Tėvą Aranauską jėzuitai pašaukia į Čikagą. Po kelių mėnesių, Tėvo J. Kubiliaus kviečiamas, perkeliamas į Montrealį padėti rūpintis lietuvių religiniais reikalais, organizuoti parapiją, statyti šventovę. Ir per 34 metus jis (1952-62 ir 1972-96) dabar stipriai įaugo į Aušros Vartų parapiją ir lietuvišką bendruomeninį centrą apie ją.

Pagal vienuolijos ordino rotacinę praktiką, 10 metų dirba Čikagoje, iš tikrųjų vėl bendradarbiaudamas ir padedamas Tėvui Kubiliui ten išplėsti didelį Jėzuitų Jaunimo Centrą.

1972 m. Jėzuitų centras siunčia į Montrealį Tėv. J.

Kubilių, Aušros Vartų išteigėją, kuris vėl pasikviečia ir Tėv. J. Aranauską, artimą bendradarbį, kuriant parapiją, pastoraciniam darbe ir ypač atsidėjusiai vykdyti buitinius ir administracinius reikalus.

Augimas ir atoslūgis

Pirmą kartą Tėvui J. Aranauskui atvykus į Montrealį, vyko sunkūs parapijos steigimo darbai. Parpiečiai gausiai ir entuziastingai lankė pamaldas laikinojoje parapijos pradžioje, buvusioje airių, daug metų nenaudotoje ir gerokai apleistoje. Bet pinigų buvo labai mažai parapijos kasoje, aukos plaukė lėtai. Parapiečiai buvo nepasiturintys, ypač naujai atvykę, dar tik besikuriantieji, kurių buvo didelė dauguma.

Pradėjus bažnyčios statybą, tuoj rangovo sąskaitos pradėjo keleriopai viršyti kasoje turimus pinigus. "Šv. Juozapo švenovėje", - pasakoja Tėv. J. Kubilius, savo atsiminimuose, - "uždegiau didelę žvakę ir reikalauju reikalavau, kad patartų ką daryti".

Tada buvo ypač reikalingas padėjėjas, kuris šalia dvasinių patarnavimų parapičiams, kantriai išklausytų visokių rūšių pasiteiravimus, suteiktų paaiškinimus, padarytų apyskaitas, vestų parapijos raštine.

Toliau Tėv. Kubilius rasė: "Stumdamas agresyviai parapijos kūrimą, ne kartą sutikdavau ir nepalankių, o kartais ir labai piktų žmonių reakciją". Tuo tarpu Tėv. Aranauskas, lyg ir laikydamasis atokiau nuo kontraversinių temų, ramiai, paprastai su kviekvienu pasikalbėdamas, berods, niekad neturėjo kokių minėtinų susikirtimų, nors savo nuomonę visada pasakydavo.

Kai 1950-52 m. su šeima žingsniuodavome Rockland gatve, Ville Emarde į Willibrord gatvę Verdune į lietuviškas pamaldas, praeidavome pro skurdžius laukus su karklynų puokštėmis, o pavasari su kurkiančiomis balos varlėmis. Neatrodė, kad čia kada nors bus Montrealio lietuvių bendruomeninis centras.

O būta žmonių su vizija ir atkakliu pasiryžimu. Iš kilo lietuviška šventovė, Jėzuitų rezidencija, N.P. Seselių namai, patalpos visokiausiems renginiams, parodoms, pramogoms, suvažiavimams, paramą randančioms organizacijoms, kaip Katalikių Moterų draugija, skautai, skautės šauliai, Akademinis sambūris, Ramovėnai, sporto klubai, bankelis "Litas", "Rūtos" klubas ir t.t. Jėzuitų vienuolija kas keli metai savo nariams duoda kitokias pareigas, kitokiose vietose. Tai leidžia pasireikšti naujoms idėjoms, eiti su gyvenimo nuolatos beikeičiančiomis sąlygomis.

1972 m. Jėzuitų centras vėl siunčia į Montrealį Tėv. J. Kubilių ir, pastarajam prašant, ir jo ilgametį bendradarbį Tėvą J. Aranauską. Per 25 metus gyvenimas kito, Aušros Vartų kompleksas padidėjo, kiek pasikeitė įrengimai, padidėjo skaičius įvairių vienetų, kurių veikla vienaip ar kitaip rišasi su Aušros Vartų parapija, jos patarnavimais. Bet jaučiamas ir parapičių ir dalyvių renginiuose sumažėjimas.

1951 m. Aušros Vartų parapijoje buvo išregistruvę 741 šeima ir 72 viengungiai, o 1973 m. - 364 šeimos ir 84 viengungiai.

Pokariniai imigrantai nebuvo susiję su vietove, todėl pirmiausia sklaidėsi dėl ekonominių sąlygų. Per 25 metus įsijungė į Kanados visuomenės gyvenimą, nesijautė vieniši, išskirti kaip tai buvo pirmaisiais metais. Imigracijoje visai natūralu, kad tautinių organizacijų, kartu ir tautinių parapijų magnetizmas vyksta mažėjimo kryptimi. Deja, Montrealis yra veikiamas ir Québec'o politinių pasikeitimų. Per pusę sumažėjus parapijos nariams, atitinkamai sumažėjo ir pagrindinės pajamos padengti toms pačioms ar augančioms išlaidoms. Grįžusiems Tėv. Kubiliui ir Tėv. Aranauskui, teko atstatyti ekonominį balansą. Pamažu, kantriai, vienuoliškai tvarkantis tai pasisekė, nesumazinant nei pastoracinių patarnavimų, nei galimybės lietuviškai veiklai pasinaudoti šio centro patarnavimais.

Išlaikant lietuvišką parapiją

Tėv. J. Aranauskui darbas Aušros Vartų parapijoje yra didelė jo gyvenimo dalis. Iš 50 misijonieriškų darbo metų, 34 jau pasvėsti Aušros Vartų parapijai, ilgiau nei kurio kito čia dirbusio. Jis dirbo pirmąjį dešimtmetį, kai vyko sunkūs organizavimo darbai, o dabar beveik 24 atsidėjusiai darbą tęsia buvus sunkesniems ir geresniems laikams.

Emigracijoje tautinėms parapijoms visada buvo dvi problemos - trūkumas savų dvasiškų ir sunkumas ekonomiškai išsilaikyti. Būdamas klebonu, taigi atsakomingu dvasios ir parapijos išlaikymo atsakingu vadovu, beveik 16 metų yra daugiau nusipelnęs, kad iš minėtų problemų Aušros Vartų parapija yra ne tik dabar ant gero ekonominio pagrindo, bet jis pratęstas ir ateičiai.

Pastoraciniame darbe Tėvas J. Aranauskas pasižymi savitais bruožais: ramumu, išklausymu pirma kitų, neagresyviais patarimais, lengvu optimizmu ir tuo jis pelnė pagarbą daugelio parapičių ir pašaliečių. Ir štai jau 50 metų tęsia pastoracinį darbą pasklidusiems tėvynainiams pasaulyje.

Lietuvių Namų Žinios

• LN birželio mėn. 9 d. sekmadienio popietėje dalyvavo 187 žmonės. Svečių knygoje pasirašė 2 iš Vilniaus ir Janina Kuzmickaitė iš Vancouver'io, BC. Pranešimus padarė ir su svečiais supažindino LN valdybos pirm. V. Drešeris.

• Tėvo Dienos progą LN Moterų Būrelis įteikė tėvams po gėlę ir pavaišino.

• LN Vyrų Būrelis ir ATŽALYNO gegužinė vyks liepos mėn. 14 d., Boyd Conservation parke - "Green Acres".

Specialus autobusas veiktui nuveš į gegužinę 12:30 val.p.p. nuo LN ir "Vilniaus" rūmų.

Prašome užsiregistruoti kelionei LN raštinėje tel: 416 - 532-3311.

• Š.m. Toronto Lietuvių Namų poilsio stovykla vyks Pranciškonų vasarvietėje KRETINGA Wasagoje, rugpjūčio 10-18 d.d.

Stovyklos užbaigimo gegužinė bus rugpjūčio mėn. 17 d., šeštadienį, 7 val.v.

Informacijas gausite ir užsiregistruoti galėsite paskambinus Augustinui Sukauskui, tel: 416-614-7739.

PRIEŠ 200 METŲ...

Liepos mėn. 5-7 d.d. Scarborough priemiestis švenčia 200 metų sukaktį nuo tos vietovės skotų ateivių įkūrimo miestelio, kuris dabar išaugo į miestą su daugiau negu 1/4 mil. gyventojų. Nemaža gyvena ten ir lietuviai.

"Scottish Heritage Days" sukakties progą bus vykdoma tradicinė skotų programa - spektaklis, pagerbimas skotų pionierių, pamaldos, gegužinė

GEGUŽINĖ LIETUVOS SEIMO RINKIMAMS PAREMTI

Š.m. liepos mėn.21d., po 11 val.Mišių, GEROJO GANYTOJO šventovėje, parkelyje už bažnyčios rengiama GEGUŽINĖ.

Pasisotinimui bus BBQ, vėsūs gėrimai ir saldumynai. Taip pat vyks įdomi loterija.

PELNAS skiriamas Lietuvos Seimo rinkimams, kurie vyks š.m.rudenį, spalio mėn.20 d.

KVIEČIAME VISUS - didelius ir mažus, kuo daugiau - tuo bus linksmiau.

Rengia: Kanados Tėvynės Sąjungos Toronto Židinys.

• KRETINGOS Jaunimo Stovykla į savo laužų programą kviečia atvykti visus liepos mėn. 13 d.- lietuviškoje stovykloje ir liepos 27 d.- angliškoje.

Laužai prasidės 7 val.v. Jaunų šeimų stovykla KRETINGOJE vyks rugpjūčio mėn. 3-10 d.d.

• ANAPILIO knygyne gauta nauja Antaninos Garmutės knyga "Tėvo vasara" ir "LELIŪMAI" choro garsajuostė.

• KKK Moterų D-jos ANAPILIO Skyrius praveda vartotų drabužių vąj Lietuvos neturtingiems buvusiems tremtiniais paremti. Naudoti, bet dar gerame stovyje drabužiai primami sekmadieniais Parapijos salėje prie drabužinės.

• Pirmoji, ilgiausioji pasaulyje gatvė - Yonge St. Toronto, sekcija buvo baigta. Jos pagrindą tuomet sudarė indėnų huronų šimtmečiais išvaikšiotas takas. Šios gatvės pradinį darbą atliko Simcoe kareivių pulkas ir vokiečių pionieriai, atvykę isikurti šiame krašte.

• Toronto MAIRONIO Lituanistinės Mokyklos mokslo metų užbaigimas ir pažymėjimų įteikimas vyko š.m.gegužės mėn.31 d., PRISIKĖLIMO P-jos didžiojoje salėje.

Aštuntąjį skyrių baigė 25 moksleiviai, Aukštesniojo Lituanistinio Kursus - 9. Juos visus pasveikino Mokyklos vedėja Giedra Rinkūnaitė - Paulionienė. Programą pravedė Linas Narutis.

Po Tautos Himno, kleb. kun. A.Simanavičiaus invokacijos ir šventiškos vakarienės, pagamintos J.Bubulienės, abiturientus sveikino Lietuvos generalinis konsulas Haris Lapas ir Kanados Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdybos pirm. Alg. Vaičiūnas.

Abiturientams buvo įteikti pažymėjimai, gėlės, leidiniai ir KLB ženklukai.

Po mokytojų D.Puterienės ir A.Karkienės atsisveikinimo žodžių buvo įteiktos premijos: Algio Puterio - už darbštumą ir stropumą Viktorijai Barakauskaitei. S.Bubulienės premija, už darbštumą ir stropumą gavo Vanessa Trumpickaitė, o mok. A.Rinkūno premiją už gražiausią lietuvių kalbą laimėjo Mindaugas Sakalauskas.

Apdovanoti ir Aukštesniųjų Lituanistinių Kursų abiturientai: I-oji premija - daugiausiai pasistengusiam ir padariusiam didžiausią pažangą studentui Corey Theiss. Už stropumą Algio Puterio premiją - Aidą Radzevičiūtę. Už aukščiausius pažymius - S.Bubulienės premija paskirta Lidijai Puterytei, už lietuviškumą A.Rinkūno premija - Stasiui Kuliaivui.

8-tojo skyriaus abiturientų vardu padėkota mokytojams, pasidalinta prisiminimais. Jų vardu kalbėjo Rima Puterytė ir Saulius Simonavičius. Abiturientai įteikė dovanų mokytojoms. Vedėja Giedra Paulionienė padėkodama įteikė dovanėles mokytojams ir kitiems ilgamečiams Mokyklos tulininkams-kėms.

Abiturientai pagrojo kanklėmis, paskaitė Maiorono baladę "Jūratė ir Kastytis", Balio Sruogos "Giesmė apie Gediminą", o kursų lankytojai skaitė savo pasirinktų lietuvių poetų eilėraščius, rodydami jų pačių padarytą skaidrių montažą. Po kavos ir saldumynų skirstėsi atostogų.

• RAMBYNO ir ŠATRIJOS tūntų skiltininkų-kių kursai vyko birželio mėn.1-2 d.d., ANAPILIO Sodyboje, kuriuos lankė 29 skautai-tės, 12-17 m. amžiaus.

Programa paruošė ir koordinavo v.s.fil. G.Plachas iš Čikagos. Kursų eigą stebėjo VS pav.v.s.Romas Otto, tunt. s.M.Rusinas, ps.M.Leknickas ir ps. R.Kalendra.

Kursų lankytojai įsigijo daug teoretinių ir praktiškų žinių, kuriomis naudosis skilčių sueigose, išskylose ir stovyklose.

Baigusieji gavo gražius pažymėjimus, smagiai užbaigę kursą.

IŠLEISTA KNYGA

"LIETUVIŠKOJI

SKAUTIJA 1945-1985

Kokią plačią veiklą išvystė skautai-skautės išeivijoje nuo 1945 m. iki 1995-tųjų galima pradėti nutuokti pavarčius šiuos 700 psl., tik ką išėjusioje knygoje. Jos pristatymas vyko birželio mėn. 9 d. BOSTONE, JAV, Lietuvių Klubo III-iojo aukšto salėje.

Knyga išleista Lietuviškosios Skautybės Fondo valdybos pastangomis.

Knygoje trumpai-drūtai aprašoma veikla ne tik pradėjus burtis skautams dar Vokietijos DP stovyklose, bet ir Austrijoje, Belgijoje, Danijoje, Prancūzijoje, prasidėjus emigracijai - Anglijoje ir užjūryje - JAV, Kanadoje, Pietų Amerikoje, Australijoje. Knygoje randame ir aprašymus Didžiųjų Stovyklų nuo 1948 m. iki imtinai 1988 metų.

Pavarčius greitomis - vien tik žvilgtelėjus į tą 1.000 nuotraukų - vadovų, skautų, Vilkių, Paukštyčių, stovyklų, eisenų, sujaudina tokia gausybė jaunų žmonių, kūrybiškame darbe. Iš jų išaugo ir nemaža vėliau išėjusiųjų į bendruomeninį gyvenimą asmenų, ir susikūrė daug gražių lietuviškų šeimų. Daugelis jų turėjo laimę tinkamai ir garbingai atstovauti lietuviams ir Lietuvai problemoms bei užauginti antrą kartą skautų-čių.

Sujaudina ir idetas rūpestingas darbas gerai leidybaitikrai lietuviškos kantrybės ir ištvermės liudijimas,

išlaikant lietuvišką-humanistinę, vs.Alfonsas Samušis, kajį skautybės idealą, sujungiant vyresnius ir jaunesnius, vs.Ceslovas Senkevičius, nima šviesiai ateičiai.

Medžiagą sutelkė ir paruošė: vs.Alė Namikienė, s.Olegas Gimbutas. vs.Vytautas Dil-Gešventas, vs.Sofija Jelio - ba, s.fil. Julius Špakevičius.

Ką Sako Leidėjai:

"Pateikiame skaitytojams medžiagą Lietuvių Skautų sąjungos istorijai, nuo atsikūrimo 1945 m. Vokietijoje ir vėliau kitur, plačiai pasaulyje išsisklaidžius. Knyga sudėta iš kronikų apie skautijos vadovybes, vienietų, ar eilinių narių veiklą. Rašė kelios dešimtys asmenų, tai ir rašinių stilius nėra vienodas. Daugelis aprašymų baigiasi 1985 metais. Knygos gale rasite paskutiniojo dešimtmečio veiklos apžvalgą. Surašyta apie tūkstantis pavardžių. Tuo būdu norėta įamžinti, pagerbti, padėkoti pasidarbavusiems jauniems, (o dabar jau seniems) ir seniems (o dabar jau mirusiems) skautijos veikėjams. Jie aukoję savo jėgas ir laiką lietuviškam jaunimui prasmingiau praleisti žaidimų ir brendimo metus skautiškai auklėjantis. Išnaudota daug progų atstovauti lietuvių pasaulyje, priminti Lietuvos pavergimą.

Tuo pačiu "Lietuviškosios Skautijos" pavadinimu 1975 m. New Yorke buvo išleista vs.Petro Jurgėlos knyga. Tai buvo vieno autoriaus veikalas, skirtas skautijos istorijai nepriklausomos Lietuvos laikais, su žvilgsniu į išeivijos skautus. Šioji knyga gali būti laikoma pastarosios tęsiniu, bet yra savarankiška.

Skautininkai Kęstutis Ječius, Česlovas Kiliulis, Sigitas Miknaitis, Petras Molis ir Vytautas Skrinskas su būriu taltininkų eilę metų dirbo ir rūpinosi, kad knygos išleidimo darbas judėtų priekiu.

Pagaliau sutelkta informacija atsiųsta leidėjams Bostone. Daug vargo buvo su vaizdine medžiaga: prastos kokybės, iš senos spaudos iškirptos, ar spalvotos nuotraukos, žymiai pabrangino numatytas spausdintvės klišių gamybos išlaidas. Iš visų skautijos vienetų pasaulyje leidiniai medžiagos surinkimas ir papildymas pareikalavo labai daug laiko ir užtesė išleidimą.

Skyrelių užsklandose įdėti lordo Baden-Powell kūrybos piešinėliai.

Irenai Kveragaitei ir Rikantei Kveragienei rankraščius peržiūrėjus ir į kompiuterį įrašius, su korektūromis padėjo vs.dr.Jurgis Gimbutas. Knygos meniniu apipavidalinimu ir laužymu rūpinosi s. Julius Špakevičius, padedamas vs.Vytauto Dilbos. Jiems ir visiems kitiems - darbu prisidėjusiems prie knygos ruošos - nuoširdi leidėjų padėka.

Lietuviškosios Skautybės Fondo Valdyba'

X-tasis knygos skyrius: labai kondensuotai įrašyta 1985-1995 m. veikla. Už šį skyrių pasirašo vs. Alė Namikienė: "Beruošiant knygą spaudai, praėjo dešimtmetis. Šiuo trumpu straipsniu minime ir toliau veikusios, gyvuojančios Lietuvių Skautų Sąjungos vadovus ir vadoves bei iškilesnius narių ar vienetų veiklos momentus."

Pristatyti vadovai, įrašyti suvažiavimai ir stovyklos, lietuviškosios skautijos 70-tasis jubiliejus, GINTARO ir AŽUOLO vadovų mokyklų stovyklos, 1991 metais kontaktas su atsikuriančiais Lietuvos skautais, Jubiliejiniai metai - 75 - skautijai ir jubiliejinė stovykla LI-TUANICA, Seserijos ir Skautų stovykla "Darius ir Girėnas", "Gaudeamus" akademikų skautų stovykla, "Skautijos Darželio"- jaunų šeimų stovykla.

Taigi, visa nauja - vėliausioji karta, įėjusi į vadovavimo darbą, kaip ir visa nauja skautų-skaučių karta turėtų LIETUVIŠKOSIOS SKAUTIJOS papildomam tomui - dešimtmėčiui, ir dar, į priekį žiūrint, gal ir dvidešimtmėčiui - jau dabar pradėti rimtai kaupti medžiagą ir ruoštis išleidimui. O ir nuotraukų dabar yra labai įdomių ir techniškai gerai atliktų. Pramatant tokį darbą, pasisėmus patyrimo iš jau atliktų, sudaryti papildomą tomą nebūtų taip labai sunku!

"LIETUVIŠKOSIOS SKAUTIJOS" 1945-1985 išleista 1.500 egz. Tai nėra daug - vien skautų ir vadovų yra daugiau. O kaip būtų reikalinga po tokia knyga įteikti Lietuvoje atkuriamąjį darbą pradėjusiems skautų vadovams-vadovėms, arba miestų bibliotekoms! Galima būtų pagalvoti ir apie kokį veiksmingą planą, kaip šia knygą aprūpinti ir Lietuvą. O gal jau ir pagalvota? B.N.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:	IMA:
3.75% už 30-89 dienų term. Indėlius	už asmenines paskolas nuo.....7.75%
4.00% už 90-179 dienų term. Indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
4.00% už 180-364 dienų term. Indėlius	su nekilniamu nuosimčiu
4.75% už 1 m. term. Indėlius	1 metų.....6.25%
5.50% už 2 m. term. Indėlius	2 metų.....6.75%
5.75% už 3 m. term. Indėlius	3 metų.....7.25%
6.25% už 4 m. term. Indėlius	4 metų.....7.50%
3.75% už 1 m. GIC mėn. palūk.	5 metų.....7.75%
4.25% už 1 m. GIC invest. pažym.	(fixed rate)
5.00% už 2 m. GIC invest. pažym.	
5.75% už 3 m. GIC invest. pažym.	su keičiamu nuosimčiu
6.00% už 4 m. GIC invest. pažym.	1, 2 ar 3 metų.....6.40%
6.50% už 5 m. GIC invest. pažym.	
3.25% už RRSP ir RRIF Ind. (variable rate)	Asmenines paskolas duodame iki \$65,000
4.50% už RRSP ir RRIF 1 m. term. Ind.	mortgičius iki 75% [kainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrąjį mortgičial.
5.25% už RRSP ir RRIF 2 m. term. Ind.	
5.75% už RRSP ir RRIF 3 m. term. Ind.	
6.00% už RRSP ir RRIF 4 m. term. Ind.	
6.50% už RRSP ir RRIF 5 m. term. Ind.	
3.25% už OHOSP (variable rate)	
3.00% už taupymo sąsk. (gyv.draud.)	
3.75% kasd. pal. čekių sąsk. nuo 50,000	
3.50% už Amerikos dol. 1 m. GIC	
3.00% už Amerikos dol. kasd.pal.sąsk. (US dol. Sav. Acc.)	

Nuosimčiai gal pasikeisti savaitės eigoje

AKTYVAI per 104 milijonus dolerių

Kiti patarnavimai

Kredito kortelė

Nemokama narių gyvybės drauda (taupymo sąsk.) pagal santau-pų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$30,000. Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas.

Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams, iš kitų kraštų (The Co-operators & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS

- Pirm., antr., ir trečiad. nuo 9 v.r. - 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. - 8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r. - 1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai -

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 416 532-1149

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

Anapilyje telefonas: (905) 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	4.00%
180-364 d. term.ind.	4.00%
1 metų term. indėlius	4.00%
2 metų term. indėlius	4.75%
3 metų term. indėlius	5.50%
4 metų term. indėlius	5.75%
5 metų term. indėlius	6.25%
1 metų GIC-mėn. palūk.	3.75%
1 metų GIC-met. palūk.	4.25%
2 metų GIC-met. palūk.	5.00%
3 metų GIC-met. palūk.	5.75%
4 metų GIC-met. palūk.	6.00%
5 metų GIC-met. palūk.	6.50%
RRSP, RRIF ir OHOSP	3.25%
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.	4.50%
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.	5.25%
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.	5.75%
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.	6.00%
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.	6.50%
Taupomąją sąskaitą	3.00%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	3.75%
Kasd. pal. čekių sąsk.iki.	2.25%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	3.00%

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% [kainoto turto vertės. Pardudame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (vairias sąskaitas).

AKTYVAI per 61 milijoną dolerių

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

DRESHER

DRAUDA

Visi draudos patarnavimai. Lietuvių kalba patarnauija V. Drešeris ir Rima (Petkutė) Drešerienė.

Nekilnojamas turtas

Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Valterį ar Rick Drešerius

Nekilnojamo turto įkainojimas

- mortgičių - mokesčių - turto ir kt. Kreiptis į Rick Drešerį

3830B Bloor St., West, Etobicoke, Ontario M9B 1K8

Tel. 416-233-3334, 416-231-2661

FAX 416-233-0285

Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p.

Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. DAUGINIS - telefonai 416 762-4232, 905 822-7376 Lilija Paceviciene - telefonai 416 762-4232, 519 853-3652 * GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited, 2 Jane Street, Suite 204 (kampas Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3 416-762-4232 FAX 416 762-5588

Abi nuot-
raukos
TONY
Photo
Studio

Mikliai patarnavo priekyje broliai Bulotai, stovi broliai Staškevičiai, dešinėje Aistė Žilinskaitė su drauge.

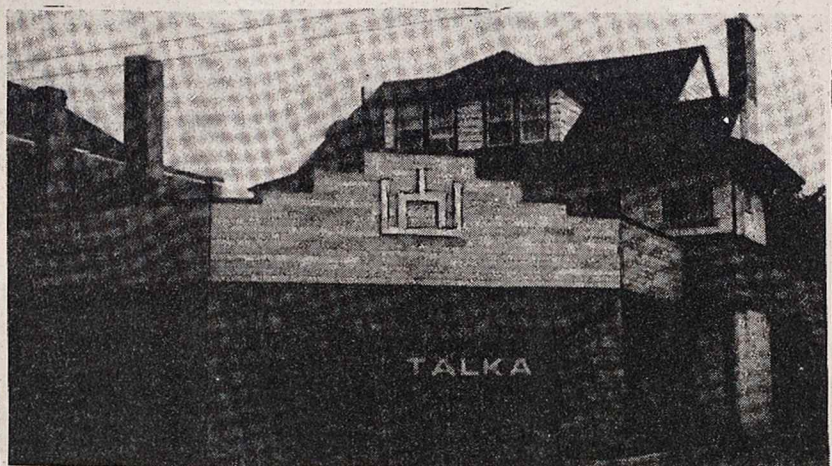
MONTREAL
c'est toi ma ville!

MONTREALIS VASARĄ SIŪLO LAISVALAIKIŲ MALONUMUS KASDIENĄ, IR VISAI NETOLIESE! PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIAS, PAGAL SKONĮ: PLAUKIOJIMO IR VAIKAMS BRAIDŽIOJIMO BASEINAI, ŽAIDIMAMS IR SPORTUI AIKŠTĖS, DIENOS STOVYKLAVIETĖS, GEGUŽINĖMS PLOTAI, BENDRIEJI SODAI, GALIMYBĖS TENISUI, GOLFIUI, DVIRAČIŲ TAKAI IR KT.

Teirau-
kitės tel:
872-6211

VIENTELIS LIETUVIŲ BANKELIS KANADOJE,
ISKURĖS NUOSAVUOSE NAMUOSE

"T A L K A"-LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905-544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.

AKTYVAI PER 38 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
kasd. pal. čekiuiki...3.50%
santaupas3.00%
kasd. pal. taupymo sąsk.2.50%

INDĖLIAI:
90 dienų indėlius3.75%
180 dienų indėlius3.75%
1 m. term. indėlius4.25%
2 m. term. indėlius5.25%
3 m. term. indėlius5.75%
4 m. term. indėlius6.00%
5 m. term. indėlius6.50%
RRSP ir RRIF
(Variable)3.00%
1 m. ind.4.25%
2 m. ind.5.25%
3 m. ind.5.75%
4 m. ind.6.00%
5 m. ind.6.50%

Nemokami čekių ir sąskaitų
apmokėjimai. Nemokama
narių gyvybės drauda
pagal santaupų dydį
iki \$2.000 ir asmeninių
paskolų drauda iki
\$25.000. Be to, narių
santaupos apdraustos
TALKOS atsargos kapitalu
per 2 mil. dol. ir Kanados
valdžios iki \$60,000
sumos draudimu.

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

L.K. MINDAUGO ŠAULIŲ KUOPA
LIEPOS mėn. 7 d. SEKMADIENĮ
KVIEČIA Į TRADICINĘ ŠAULIŲ

GEGUŽINĖ.

kuri ruošinama
ST. IR G. RIMEIKIŲ VASARVIETĖJE
RIGAUD BAY, Celine St.

Programoje:
12 val. vėliavos pakėlimas, pamaldos
LIETUVOS KARALIAUS MINDAUGO DIENA
Muzika, Loterija, Vaišės
VISUS maloniai kviečiame!

Valdyba

Parinko O.LAŠAS

FAKTAI APIE RŪKYMĄ

Industrijuose kraštuose daugiausia susergama ir per anksti mirštama dėl tabako rūkymo. Kanadoje apie 40,000 gyventojų miršta kasmet nuo ligų susijusių su rūkymu. Jų tarpe — nuo plaučių ir kitokios rūšies vėžio, širdies ligų ir apopleksijos ("stroke"), emfizemos bei kitokių kvėpavimo sutrikimų.

Rūkymas ne tik gali sukelti mirtiną pavojų, bet ir padaro asmenį priklausanti nuo jo. Iš 10-ties 8 metų praejusių rūkyti, pasidaro tabakomanai (jeigu narkomanai, tai kodėl negalima būtų sakyti tabakomanai?). Išvada — geriau visai nepradėti ir kuo anks-

čiau nustojama, tuo greičiau atgaunama sveikata.

Paskutiniu metu, dėka paplitusios informacijos, atsiranda daugiau nerūkiančių negu rūkiančių. Šis faktas pastebimas ir dabartinių imigrantų tarpe.

Nežiūrint to — dar pakankamai didelis skaičius kenkiančių savo sveikatai ir savo artimųjų rūkymo dėka. Vienu cigaretes dūno įtraukimu į savo kūną, rūkoriaus, rė priima pavojingų medžiagų — karbon monoksido, amoniako, formaldehido, arseniko, dioksino ir svino. Iš cigarečių dūmuose besirandančių 4,000 chemikalų, bent daugiau kaip 50 jų gali sukelti ar paruošti dirvą vėžio ligai. Net 85% mirstančiųjų vėžio liga yra pakirsti plau-

APIE KIAUŠINIUS

Nuo seno buvo manoma, kad vertingiausi kiaušiniai sudėti pavasarį — iki birželio pradžios, ir rudenį — iki pirmųjų šalčių. Geresni laisvėje gyvenančių, o ne inkubatorių vištų kiaušiniai. Nors kiaušiniuose yra daug cholesterolo, bet jie turi vitaminų A, B4 (cholino), ir kitų naudingų medžiagų, kurios pašalina iš žarnyno puvimo procesą sukeliančias medžiagas. Dietologai pataria per savaitę suvalgyti 2-3 kiaušinius. Virti juos reikėtų minkštai. Geriausias būdas: kiaušinius sudėti į pasūdytą šaltą vandenį, o jam užvirus, išimti... Tuomet baltymas bus susitraukęs, o trynys minkštas.

Dietinis omlėtas

Atskirai išplakti kiaušinių trynius ir baltymus. Taip suplakti tryniai ir baltymai lengviau virškinami, be to, omlėtas būna pušnis, skanesnis. Įpilti 1 šaukštą vandens, kepti tefloninėje keptuvėje.

Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neličiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.

Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.

Testamentuose neužmirškime Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).

Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR VAIKAIČIAIS VIENA GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ - LIETUVIŠKAI!

A + A

PRANUI GIRDŽIUI

Iškeliavus Amžinybėn Lietuvoje,

Jo brolių PETRĄ GIRDŽIŲ su šeima nuoširdžiai
užjaučiame ir kartu liūdime, -

Marcelė ir Antanas Čepuliai

Broliai Lietuvoje

A + A

PRANUI GIRDŽIUI

mirus Lietuvoje,

Jo brolių, laikraščio "Nepriklausoma Lietuva" talkininką
PETRĄ GIRDŽIŲ su šeima ir artimaisiais nuoširdžiai
užjaučia -

"NL" Valdyba, Redakcija ir darbuotojai

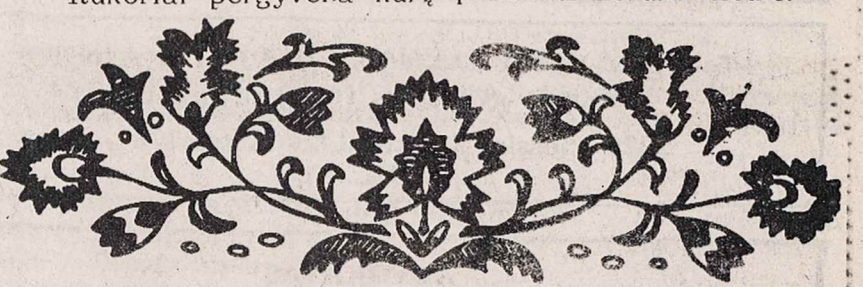
čių vėžio ligos. Rūkoriai 4-5 kartus daugiau suserga burnos ir gerklių vėžiu, 2 ar 3 kartus labiau linkę į pūsles ar kasos vėžį, negu nerūkantieji. Bronchitu ar emfizema suserga apie 80%-90% rūkorių.

Rūkymas veikia neigiamai į širdį, ypač surūkant 1 pakelį per dieną. Ir 1 apopleksija ("stroke") iš trijų ikyksta taip pat dėl rūkymo.

Nustojus rūkyti, po tam tikro laiko galima atitaisyti didelę dalį organizmui padarytos žalos. Statistiniai duomenys rodo, kad praėjus 3 metams nustojus rūkyti, širdies atakos pavojus susilygina su nerūkiančiųjų. Rizika gauti plaučių vėžį, praėjus 10 metų po nustojimo rūkyti, sumažėja 30%-50%.

Moterims rūkymas gali pakenkti ir kitokiais būdais: silpnina kaulus, vartojančioms kontraceptines piliules apie 10 kartų pagreitina širdies ataką, negu nerūkiančioms. Taip pat gali sudaryti sąlygas išsivystyti kaklelio vėžiui. Jeigu moteris nėsčia ir stipriai rūkanti — tabako chemikalai gali paveikti ir kūdikio svorį ir naujagimiui apsuptam tabako dūmų, gali išsivystyti astma, bronchitas, auselių uždegimai.

Rūkoriai pergyvena kuri pakenkti nerūkantiems.

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

J.F. Wilson & Sons Inc.

123 Maple Blvd, 5784 Verdun Ave

Chateauguy, Que., Verdun, Que.

Tel: 691-4763 Tel: 767-9956

Modernios Kopyčios

● A.ą. BRIGITOS AUGAI-TIENES atminimui, laikraščiai "Nepriklausoma Lietuva" aukoję \$25, - A.M. Kringelis.

Nuoširdžiai dėkojame! "NL"

● "NERINGOS" Jūrų Šaulių Kuopa Montrealyje rengia 80-tojo gimtadienio pagerbimą AV P-jos kleb. kun. Juozui ARANAUSKUI, SJ., š.m. birželio mėn. 30 d., po 12 val. pamaldų Parapijos salėje.

● Š.m. birželio mėn. 2 d. K.L.K. Moterų D-jos Montrealyje susirinkimą pravedė pirm. G.Kudžmienė Seselių Namuose, sekretoriaujančią Reginai Brikienei.

Po išdėstytos Elenos Kerbelienės pranešimo, pokalbį pravedė Seselė Paulė. Aptarti ateities planai, taip pat ateinančiai metais būsimoji 45-ųjų metų veiklos sukaktis.

Pabaigoje buvo pasivaišinta.

● "INTERNATIONAL ASSOCIATION OF HEALTH POLICY" IX-tasis Kongresas vyko Montrealyje š.m. birželio mėn. 13-16 d.d. Jame dalyvavo JAV, Australijos, Britanijos, Belgijos, Prancūzijos, Ispanijos, Vokietijos, Rusijos, Pietų Amerikos valstybių atstovai, taip pat ir Vengrijos, Slovakijos, Švedijos, Norvegijos, Danijos atstovai.

Pranešimą tema "Sveikatos sistemų analizė" anglų kalba patiekė ir šiuo metu Montrealyje esantis dr. Vytautas Bučionis.

Gera suorganizuotame kongrese dalyvavo apie 500 asmenų.

BIRŽELIO TRĖMIMŲ PROGA

Birželio Trėmimų GEDULO ir VILTIES DIENA - Montrealyje paminėta birželio 16 d., sekmadienį AV P-jos bažnyčioje, kur vyko iškilmingos Mišios.

Kai kur spaudoje buvo pasirodę klausimai, kodėl ši tragiškoji diena pavadinta ir VILTIES diena. Dėl to, kad nežinotum sovietų okupantų praradimo genocido - tremtinių širdyje vylėsi ir tikėjosi, kad jų tragedija nebus bereikšmė, kad ji prikels Tėvynę laisvei, ir blogis nelaimės. Tai žinome iš jų laiškų, pasiskaidymų, liudijimų, sukurtų tremtyje giesmių ir dainų. Labiausiai ir dėl to, kad jie ištvėrė beveik 100% - nesužėdę išdavystės ar nužmogėjusių elgesio neįsivaizduojamo sunkumo sąlygose.

Todėl ši data yra ir HEROJIŠKA. Todėl jos negalima pamiršti, negalima apleisti buvusių politi-

Zina Urbonienė ir Genutė Montvilienė pasirodusios loterijos pravedimui "NL" Spaudos Vakare. š.m. balandžio 27d., Montrealyje AV P-jos salėje. Nuotr: TONY Photo Studio

nių kalinių ir tremtinių nei jų šeimų. Todėl mūsų, įvykių dar prisimenančiai kartai iš lėto einant Anapilio kryptimi, reikia šitos Dienos minėjimą pagal išgales išlaikyti tinkamoje pagarboje ir ją priminti jaunajai kartai.

Sunku tai atlikti šiuo metu išsivijoje mažesniuose telkiniuose ypač dabar, kai pasireiškia jaunesnės kartos darbuočių ir gyvenviečių kaita.

Montrealyje ši diena buvo paminėta iškilmingomis 11 val. Mišiomis. Bet ar dauguma į jas atvyko, pakeitę savo įprastą per metus dalyvavimo valandą Mišiose? Dauguma - po 10 val. Mišių pasuko į RŪTOS kavinę, nes nebuvo jokios kitokios minėjimo programos, anot pasisakiusių...

O vis dėl to, vainiką žuvusiųjų ir kentėjusiųjų Sibiriniuose trėmimuose atminimui nešė Vilkių uniformomis pasipuošę Pauliukas ir Antanukas Mickai, Lietuvos vėliavą nešę uniformuoti skautai - Danielius Staškevičius, Latvijos - Antanas Staškevičius, Estijos - Antanukas Mickus (šios dvi baltiečių vėliavos paliktos mūsų bendruomenės globai minėjimams, o estų ir latvių bendruomenės sunyko Montrealyje. Jų stipriausi vienetai randasi Toronte).

Uniformuoti šauliai, nors jų eilės ir nedidėja, ištikimai - pagarba jiems - nešė MINDAUGO Šaulių Kuopos ir NERINGOS Šaulių Kuopos vėliavas, ir sto vėjo garbės sargyboje prie altoriaus, kaip kad darė daugelį metų.

AV P-jos Choras šventiškai minėjimo dienai, vargonuojant ir diriguojant prof. Mme M. Roch, atliko Choro vadovo Antano Mickaus paruoštą giesmių prog-

ramą. Pradėta su "Tristesė et Solitude" (Irašytas kasetėje, komp. Aleksandro Stankevičiaus kūrinys).

Ypatingai gražiai ir jautriai buvo atlikta "Be Motinos Tėvynės" ir "Malda už Tėvynę" - muz. Dambausko kūriniai. Pabaigoje buvo sugiedota "Liberia" ir Lietuvos Himnas.

Mme M. Roch vargonavo ir dirigavo jai įprastu muzikalumu, ir vargonų gaudymas išgavo ir iš giedotojų tikrai harmoningą ir pakilią giedojimą.

Mišias atnašavo kleb. kun. J. Aranauskas, SJ, trumpai paminėjęs šios dienos svarbą bei Tėvo dieną.

Galima buvo (jei kitokia programa nebuvo numatyta) perskaityti Mišių pabaigoje ir kokią Tremtinio sukurta maldą ar atitinkamų eilėraščių.

Tokios sugestijos ateina į mintį, minint Birželio Trėmimus ir dar nepamiršus, kaip daug mūsų susirinkdavo į tokius minėjimus dar ne taip seniai...

Nebuvo apleistos ir 10 val. Mišios, kurių giedojimu kasetėmis pasirūpino Antanas Mickus. Girdėjosi Vilniaus Universiteto Choro giesmės, montrealietės sol. Ginos Čapkauskienės įgiedojimas, o tarpe kelių Mišių sklido gregorijoniškos giesmės, giedamos Vilniaus Sv. Kazimiero bažnytinio choro.

D e š i n ė j e -

Montrealyje Lietuvių Lituanistinės Mokyklos mokslo metų užbaigia 1996 m. birželio mėn. 11 d. Ausros Vartų parapijos salėje. Nuotraukoje mokiniai, mokytojai ir suaugusieji kursantai. Nuotr. A. Mickaus

SAŽININGAI PATARNAUJA NEJUDAMO TURTO PIRKIMO IR PARDAVIMO AGENTAS

PAUL RUTKAUSKAS / ROSS

5344 Verdun Ave., VERDUN, Que., Canada.
Tel: /514/ 766-3586-darbo, /514/ 365-7060, - namų;

Maurice Kaplan KAILIŲ SIUVĖJAS

- * Didelis pasirinkimas gatavų palų
- * Saugojimas vasaros laikui (storage)
- * Taisau ir remodeluoju
- * Siuvu ir parduodu

1449 rue St. Alexandre
Suite 500 A
Montreal, P.Q., H3A 2G6

Telefonai:
844-7307 ir 288-9646

TONY
PHOTO
STUDIO

PORTRAITS
PASSEPORT - COMMERCIAL
MARRIAGE - WEDDINGS
5220 ch. QUEEN MARY Rd.

TONY LAURINAITIS

Montreal, P.Q. H3W 1X5

Tel: 481-6608

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ
KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE St. Montreal, Que. H4E 2A8

Tel: 766-5827; 766-5830

FAX: 514-766-1349.

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

AKTYVAS virš \$29,000,000;

REZERVAS virš \$2,000,000

MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m. -	4.50 %	Taupymo - special.	1.50 %
Certifikatus 2 m. -	5.00 %	Taupymo - su gyv. dr.	1.25 %
Certifikatus 3 m. -	5.50 %	Taupymo - kasdienes	1.50 %
Term. indėlius:		Einamos sąsk.	1.00 %
1 metų	4.00 %	RRIF-RRSP - 1 m. term.	3.00 %
180 d. - 364 d.	4.00 %	RRIF-RRSP - 2 m. term.	4.50 %
120 d. - 179 d.	4.00 %	RRIF-RRSP - 3 m. term.	5.00 %
60 d. - 119 d.	4.00 %	RRIF-RRSP - taup.	5.50 %
30 d. - 59 d.	4.00 %		

IMA UŽ:

Nekiln. turto:		asmenines - nuo	8.00 %
1 metų	6.50 %		
2 metų	7.25 %		
3 metų	8.00 %		

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR VAIKAIČIAIS VIENA GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ - LIETUVIŠKAI!

apie komišką "didžiai turtingą žmogų".

Taip pat labai maloniai nuskambėjo ir dalies choro atlikta, tarp berželių, mūsų visų mylima daina "Kur giria žaliuoja".

Palaimino vaišes kleb. kun. J. Aranauskas, SJ., o gražiai ir skaniai pavaišino prie jazminais papuoštų

stalių susėdusius svečius šeiminiškai Dana ir Algis Urbanavičiai, talkinant Aistei Žilinskaitei.

● Vytukas Bučionis, Vytauto ir Alfredos Bučionių sūnus, besimokantis muzikos McGill U-to konservatorijoje, mokslo metų baigimo egzaminuose gavo aukščiausią įvertinimą - 97%.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

NAMAI · AUTOMOBILIAI · PREKYBA · ATSAKOMYBĖ

3907 A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel. 722-3545; Fax: 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ A.I.B., DONNA SVRAKA A.I.B.

PETRAS ADAMONIS C.I.B. Res: 256-5355

Greitas ir tikslus pataravimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

EUROPARCEL

Siuntiniai į Lietuvą lėktuvu priimami kiekvieno mėnesio paskutinį trečiadienį, 1450 De Seve, Montreal, P.Q. H4E 2A7. Tik \$5.10 už kg + \$15 - už pristatymą į namus. INFORMACIJAI ir kitais reikalais skambinti bet kada: Vytautas Gruodis, Jr.
TEL: (514) 937-9898

LES TOITURES

R.P.S. MIRON INC.

COUVREUR - ROOFER - STOGADENGYS

Patrick Swezey
Mark Richard

3272 Boul. LASALLE
Verdun (Québec) H4G 1Y9

TEL: 767 - 9941 FAX: 766 - 9985

Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinamomis kainomis

Dr. PHILIP STULGINSKIS
Dental Surgeon
Dantų gydytojas-Chirurgas
8606 Centrale, (kamp. 45 Av.)
Suite 209, LASALLE, Qué.
H8P 1N5, tel: 364-4658

Dr. MICHEL HUYNH
Dantų Gydytojas-Chirurgas
(huv. dr. J. MALIŠKOS biuras)
1440 St. Catharine St., W.
Suite 701 Tel: 866-9297
Montreal, P.Q. H3G 1S5

Dr. ALAIN (ALÉNAS) PAVILANIS

Šeimos gydytojas (bendra praktika)

2025 Plessis, Montreal, Que., tel: 876 - 6900
H2L 2Y4

ADVOKATAS

ROMAS IŠGANAITIS

822 Ile de France, St. LAMBERT, Que. J4S 1T7

Tel: 465-1538, Fax: (514) 923-2219

Notarė

RŪTA POCAUSKAS - RUDINSKAS

L.L.L. D.D.N.

1155 rue Metcalfe, Suite 1143,

SUN LIFE BUILDING

Montreal, Québec, H3B 2V6

Tel: 871-1430; Fax: 871-1784